

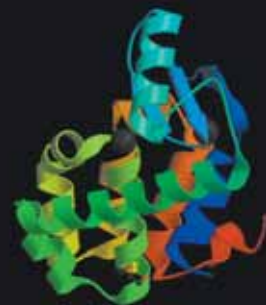

Ny viden:
Nissen lever!
Bagsiden

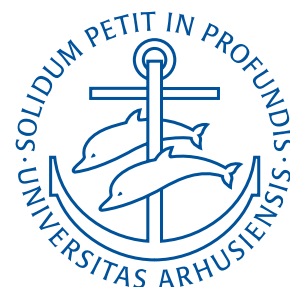
Panik-
gaven 11

Etikken skal med
i nanofremtiden 7

CAMPUS

A A R H U S U N I V E R S I T E T

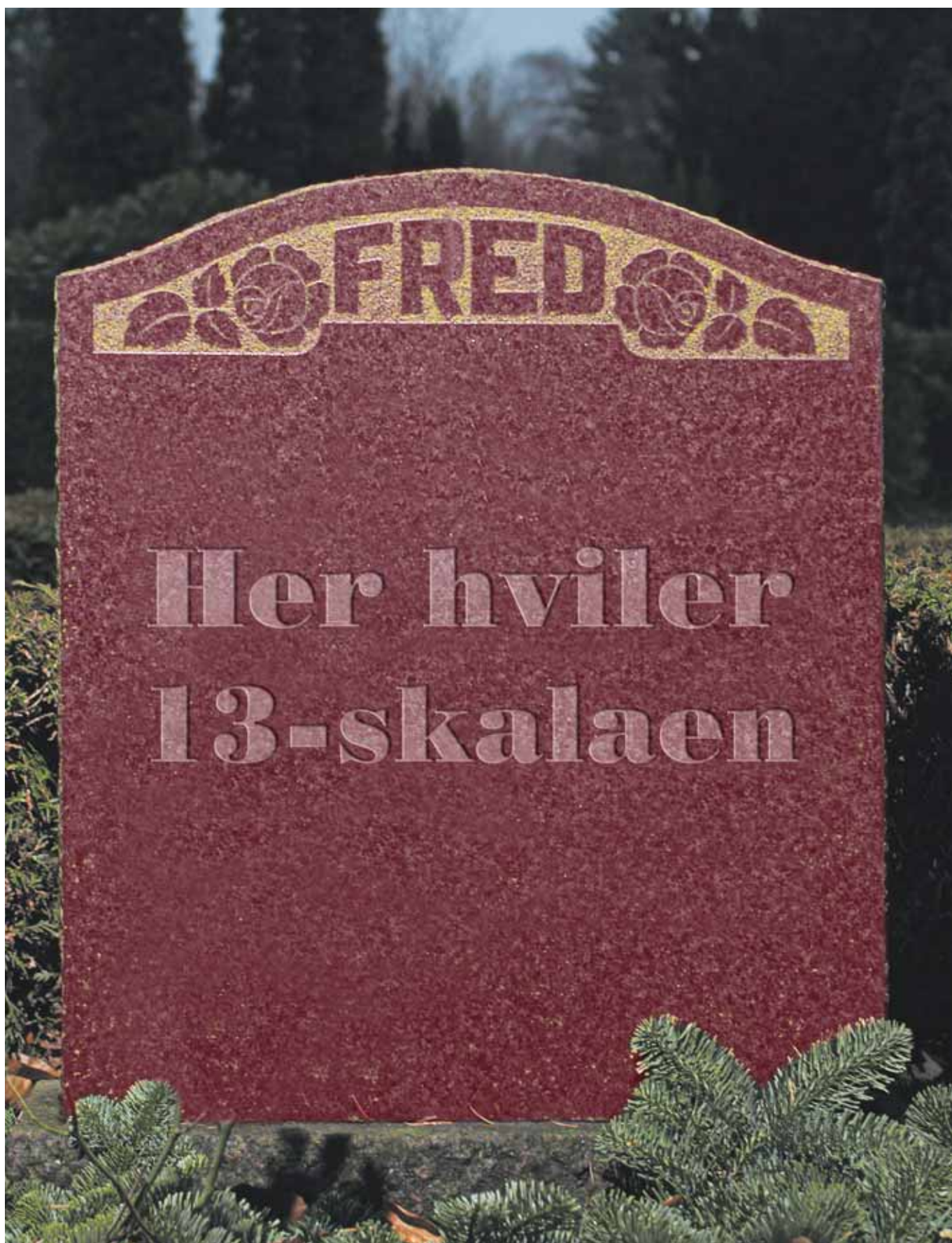

8
20.12.04

Karakter- mord

Det sidste 13-tal er formentlig snart givet. Danmark skal have en ny karakterskala, der er international gangbar, og som kan være med til at sikre en mere ensartet karaktergivning herhjemme, foreslår Karakterkommissionen med prorektor Katherine Richardson i spidsen. Hvis kommissionens forslag bliver vedtaget, kan man fremover få en minus-karakter for den helt uantagelige præstation. Kommissionen anbefaler, at der bruges mere tid på at uddanne lærerne i karaktergivning.

Tema side 4-5

U-days – i Århus

Rektor Niels Chr. Sidenius

Åbent hus ved mange godt, hvad er: Åbne døre og arrangementer for årets kommende studenter og forhåbentlig kommende studerende på Aarhus Universitet. "U-days" er sådan set det samme og alligevel noget helt andet. Tre dage i marts vil de sætte sit præg på universitetet, og det begynder vi at varme op til nu.

Ideen bag U-days er enkel. De kommende studerende ved de videregående uddannelser bør have de bedste muligheder for at træffe kvalificerede valg af studium. Det gør de blandt andet ved at se, høre og på anden måde opleve, hvad der foregår på en uddannelse; ved at følge en time, ved at fornemme atmosfæren i kantinen eller ved at snakke med ældre studerende.

Vi skal også gøre det, fordi den store uddannelsesinstitution ikke kan være sig selv nok, men på nogle områder må gå foran til gavn for helheden.

Some tider er det både fornuftigt og nødvendigt at besøge flere uddannelser for at kunne vælge bedst muligt. Og de mulige uddannelser kan ligge på flere uddannelsesinstitutioner. Kommer man fra Skjern, Aalborg eller Assens, er det hensigtsmæssigt at kunne opsøge flere uddannelser i løbet af en dag. Det gør koordinering mellem institutionerne nødvendig. Derfor er 24 uddannelsesinstitutioner i Århus gået sammen om at lægge deres egen information på mindst to af dagene 3. til 5. marts 2005.

Initiativet markedsføres bredt både i og uden for Århus. På den måde kommer alle institutioner både mere og tydeligere ud, end hvis de valgte at yde informationen alene.

Samtidig bruges det nye STUDENTERHUS ÅRHUS som ramme om nogle arrangementer, som uddannelserne er fælles om, og som giver de kommende studerende yderligere mulighed for at være nysgerrig, sammenligne og vælge. Der er her lavet et flot program, som må kunne tiltrække mange.

Samarbejdet mellem institutionerne er enestående og skal, hvis det bliver en succes, fortsættes og udvikles. Alle uddannelser kan markedsføre sig på sin egen måde "på egen jord". Det skal Aarhus Universitet også gøre – redeligt, men med understregning af, at vi har både uddannelser, faciliteter og miljøer af høj klasse.

Nogle vil sikkert spørge, hvorfor universitetet skal bruge tid og penge på at gå sammen med også helt andre institutioner. Vi kan jo gøre sådan noget selv. Vi skal blandt andet gøre det, fordi universitetet har en interesse i at skabe et så levende studiemiljø som muligt i Århus. Det er med til at gøre byen og området mere tiltrækkende for unge med initiativ, evner og ideer, og det er med til at øge forståelsen i byen for uddannelsernes vilkår. Vi skal også gøre det, fordi den store uddannelsesinstitution ikke kan være sig selv nok, men på nogle områder må gå foran til gavn for helheden.

JUST A MINUTE

New Danish Grading Scale

A Grading Commission chaired by University of Aarhus pro-rector Katherine Richardson has yielded a proposal for a new nationwide grading scale for all levels of the educational system. The scale runs from -3 to 12 and has seven grades, the top five of which count as a passing result.

The 40-year-old 13-point scale is to be abandoned because of its incompatibility with the European ECTS scale, which has posed problems for students seeking credit transfers from other countries. The new scale, which is pending political approval, is to be an absolute instrument of

assessment. This means that exams are to be graded based on academic demands and goals rather than a predetermined dispersion of grades. The Grading Commission therefore also recommends that more time be spent on educating teachers on absolute assessment.

Natural Science in Århus Receives Top Rank

The University of Aarhus yet again scores high in an international ranking of world universities. This new ranking is based on the one the *Times Higher Education Supplement* (THES) published about a month ago, placing the University of Aarhus at number 127 (referred to in *CAMPUS* 6) This time the paper asked 1300 researchers worldwide how they would rank universities when

considering natural science research. They rated the University of Aarhus 39th, while the University of Copenhagen was rated 44th. The only other Scandinavian universities in the top 100 are University of Uppsala and Karolinska Institutet in Sweden, ranked 61st and 96th, respectively. The top three are Cambridge, Oxford and Harvard University.

THES also examined how the universities are ranked with regards to the so-called citation impact (how often articles are cited) and here the University of Aarhus is placed even higher, 23rd, right after Oxford. The 16 highest ranked are all American, so not counting those, the University of Aarhus ranks 7th.

Buy your X-mas presents at the University

Den Gamle By

AU Gift Service

Not finished with your Christmas shopping? Here are a few ideas: The University of Aarhus Choir recently released their third CD, *Livets Bro* (Bridge of Life), available for 159 DKK in record stores. If time is of the essence, many other gifts can be

purchased during a lunch break right here on campus. A few examples include CD-ROM/cassette tape language courses for 300-600 DKK, available at Stakladen in Studenternes Hus, fossils and stuffed animals for less than 100 DKK at Naturhistorisk Museum, or, for the connoisseur, an astronomic telescope from Steno Museet in the 6000-DKK range.

The official University of Aarhus gift items are another possibility: a silk scarf with an AU logo for 199 DKK, a silk tie for 250 DKK, or a sweatshirt for 199 DKK. These are for sale along with rain covers, mugs, pens, tote bags and many other things at the communications Office in building 431.

Public Debate on Nano-Technology

Nano-technology will change the world, but few know what it is all about. Researchers Mette Ebbesen and Rikke Schmidt from the University of Aarhus feel that there is a need for major efforts to provide in-

formation about it.

Making the new technology topical and showing people what it might mean for their everyday lives is a means of securing public backing. Furthermore, it is important to con-

sider the ethical aspects right from the start. According to the two researchers, this was not done when biotechnology emerged 15-20 years ago and that is why it lacks public support.

Translation: Kasper Thaarup

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Næste nummer udkommer 17. januar.

Redaktion: Niels Juels Gade 84, 8200 Århus N
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Informationschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr.

Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk
Abonnement kan også tegnes via kuponen på side 15.

Annoncer: ADVICE Media & Marketing ApS, Kong Hans Gade 17, 9100 Aalborg.
T: 7020 7777; e-mail: mio@advice.dk
Aarhus Universitet forbeholder sig ret til at vurdere og tilbagevise annoncer med religiøst og/eller politisk indhold.
Tryk: Avistryk Nord A/S **ISSN:** 1604-1607

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 2899 2577
scv@adm.au.dk

Kasper Thaarup
Studertermedhjælp

Praktik- og projektbørs godt fra start

Projektzone.dk har på tre måneder formidlet 100 praktikpladser og projekter for studerende ved Aarhus Universitet og Handelshøjskolen i Århus. Portalen er en succes, siger chefkonsulent Bo Bjerre Jakobsen fra Aarhus Universitet.

STUDIEINFORMATION

Kampen om de studerendes opmærksomhed på nettet skærpes hele tiden. Århus Kommune har lige lanceret uddannelsesportalen uddann-aarhus.dk, der fortæller vidt og bredt om byens uddannelser, fritidsaktiviteter, legater og jobmuligheder. Andre portaler og hjemmesider som studenterhjælpen.dk, stud-

job.dk, friboersen.dk og projektzone.dk har også studerende som målgruppe, men med hvert sit fokus.

I denne jungle af studenterinformation er det lykkedes projektzone.dk, der er et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Handelshøjskolen i Århus, at vække de studerendes interesse. Projektzone.dk er ikke en uddannelsesportal i bred forstand

som uddanaarhus.dk, og den er heller ikke en jobbørs, men har et helt specifikt fokus på at formidle projekter og praktikpladser mellem virksomheder og studerende fra de to institutioner.

Succes uden konsulenter

På de tre første måneder har projektzone.dk formidlet de første 100 praktikpladser og projekter, og samtidig ligger

der for øjeblikket små 70 nye forslag. Det er mere end tilfredsstillende, mener chefkonsulent Bo Bjerre Jakobsen fra Erhvervskontakten på Aarhus Universitet.

– Det går rigtig godt. Vi får i gennemsnit en ny profil om dagen og godt og vel et nyt projekt eller praktikforslag dagligt. Vi kan samtidig se, at de forsvinder hurtigt igen, siger han.

Resultatet er opnået uden de to konsulenter, som de to uddannelsesinstitutioner havde planlagt at ansætte til at virke opsøgende i forhold til erhvervslivet. Den ene konsulent er først tiltrådt for en måned siden, og den anden er ansat, men først fra begyndelsen af det nye år.

– Så vi har egentlig ikke gjort voldsomt meget endnu i forhold til erhvervslivet for at

skaffe de praktikpladser, vi allerede har fået op at stå, og set i det lys er det et rigtig fint resultat, vi har nået indtil nu, siger Bo Bjerre Jakobsen.

Samarbejdet om projektzone.dk er finansieret af en bevilling på 1,8 mio. kr. fra Vindskabsministeriet.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Humanister gik frivilligt

Det blev kun til én økonomisk begrundet afskedigelse, da Humaniora skulle skære 25 stillinger.

SPARERUNDE

En række senioraftaler og ét enkelt afskedigelsesbrev på den humanistiske dekans skrivebord, er det synlige resultat af fakultetets sparerunde, som skulle skære 20 VIP- og 5 TAP-stillinger.

– Midt i krisen er jeg glad for at vi har kunnet nøjes med én økonomisk begrundet afsked, siger dekan Bodil Due.

Den enlige afskedigelse faldt på fakultetets trykkeri, og fakultetet har siden besluttet at lukke sit trykkeri helt fra nytår og fusionere det med Fællestrykkeriet for Sundhedsvidenskab.

Frivillig fratræden

Tilbuddet om seniorordning har været tidsbegrænset, men fællestillidsmand Erik Strange Petersen vil gerne have tilbuddet gentaget.

– Vi har fået lavet fornuftige ordninger om frivillig fratræden, hvor der bliver taget hensyn til pensionen, og de der har ønsket det, kan bevare tilknytningen til universitetet som ekstern lektor og beholde et kontor.

– Vi overvejer at genforhandle et nyt tilbud næste år, men det bliver økonomien, der bestemmer, hvilke vilkår vi kan tilbyde, svarer Bodil Due.

10 procent flere STÅ

Foreløbig dikterer økonomien, at fakultetet skal øge antallet af studenterårsværk med 10 procent og fortsat styre økonomien stramt.

– Vi forventer, at vores omlægning af alle studieordninger vil få flere studerende til at følge normeringen, men det kræver naturligvis en ekstra indsats af alle mand, både lærere og studerende, siger dekan Bodil Due.

De humanistiske studerende landet over har inden for de seneste par år taget færre eksaminer, end de plejer, og det har kastet de humanistiske fakulteter ud i økonomisk krise.

Det Humanistiske Fakultet har netop spurgt 4.000 århusianske studerende om årsagerne til, at de har fravalgt eksaminer. Resultatet vil ligge klart i februar.

Svend Aage Mogensen / slam@hum.au.dk

Anders Correll

Fire glade vindere af kritikerprisen 2004 på den historiefortællende gynge. Fra venstre Tina Rosholm, Peder Burgard, Jonas Gram og Mette Stubkjær.

Gyngen fortæller historier

Fredag den 10. december kunne man med stort set alle sanser stifte bekendtskab med nye og spændende it-projekter, da Informationsvidenskab afholdt designmesse i IT-byen på Katrinebjerg.

I år kunne de studerende fremvise 13 projekter, der på bedste vis kædede teori og praksis sammen fra de to fag: Menneske-maskine-interaktioner og Design. Fælles for projekterne var, at de alle brød med den traditionelle måde at tænke it på. Temaerne spændte lige fra børn og læring over digitale bøger til gigtramte og ældres brug af it.

Hvert år uddeler lærerne en kritikerpris, og i år gik den til projektet *Soundscape*. Projektet består af en "intelligent gynge", der kan være med til at udvikle børns oplevelse og leg på gyngen. "En original ide, som skaber en god kobling mellem det eksisterende brugsunivers og de muligheder, man kan opnå ved at inddrage af ny teknologi," sagde Peter Dalsgård fra lærergruppen bl.a., da han offentliggjorde vinderprojektet.

"Den nye Gynge" er forsynet med en lille sensor, der registrerer gyngens bevægelser: frem og tilbage, snur rundt, til siden osv. Sensoren er koblet til en computer, der kan fortælle historier eller skabe spændende lyde. Der er plads til fire børn på gyngen, og det er deres samarbejde, eller mangel på samme, som styrer computerens lydunivers. *Soundscape* er udviklet i samarbejde med en børnehave i Egå, hvor den hurtigt blev en succes: "Den nye gynge er meget bedre end den gamle," sagde børnene. /ac

Topplacering til Naturvidenskab i Århus

RANKING

Aarhus Universitet har igen fået en flot placering i en international ranking af verdens universiteter. Den nye ranking er en udløber af den, tidsskriftet *Times Higher*

Education Supplement (THES) gennemførte for godt en måned siden – en ranking, der gav Aarhus Universitet en samlet 127. plads (omtalt i *CAMPUS* nr. 6).

THES har denne gang spurgt 1300 forskere verden

over, hvordan de vil placere universiteterne, når det gælder forskning i naturvidenskab, og her kommer Aarhus Universitet ind på en 39. plads, mens Københavns Universitet ligger på en 44. plads. De eneste andre skan-

dinaviske universiteter i top 100 er Uppsala Universitet og Karolinska Institutet i Sverige som henholdsvis nummer 61. og 96. Cambridge University, Oxford University og Harvard University udgør i nævnte rækkefølge top tre.

THES har også undersøgt, hvordan universiteterne ligger i forhold til de videnskabelige artiklers gennemslagskraft (den såkaldte *citation impact*), og her er Aarhus Universitets placering endnu flottere med en 23. plads –

lige efter Oxford University. De 16 højstplacerede i denne kategori er alle amerikanske, så fraregnet dem ligger Aarhus Universitet altså på en 7. plads. /hp

Ditte Hansen, Biologi:

Under mit udvekslingsophold i Australien kunne underviserne ofte ikke evaluere mit arbejde, fordi vores karaktersystem var anderledes. Så det er positivt, at det nye kan bruges internationalt.

Søren Jansen, Historie og Filosofi:

Hvis man ikke kan få 13, er der ingen grund til at lære stof ud over pensum. Jeg er godt tilfreds med det gamle system.

Mette Hee Christensen, Jura:

Man skal ikke være så konservativ; et nyt system er bare et tilvænnings-spørgsmål. Hvis det virkelig er bedre, ser jeg ingen problemer.

Andreas Hegnsvad, Statskundskab:

Jeg mangler stadig et godt argument for, hvorfor det netop er denne skala, der skal bruges. Det er ikke klart for mig, hvorfor den nye er bedre.

Bente Skou Paulsen, Jura:

Jeg er blevet bedømt efter 13-skalaen gennem hele min uddannelse, så jeg ved, hvad den enkelte karakter betyder. En ændring vil være svær at vænne sig til.

En international karakterskala

13-skalaen skal skrottes, fordi den er meget svær at oversætte til den europæiske ECTS-skala. De europæiske karakterskalaer vil i fremtiden komme til at ligne hinanden, og dermed bliver det f.eks. lettere for en dansker at søge arbejde i Italien.

KARAKTERKONVERGENS

– Det er et meget fint og afbalance-ret forslag, Karakterkommissionen er kommet med. Den internationale komponent er helt klar, og der er bevaret store dele af dansk karakter-givningskultur.

Poul Bonde, der er sekretariatchef på Aarhus Universitets Internationale Sekretariat, tøver ikke med at lade forslaget til en ny karakterskala bestå. Den kan bruges både indadtil og udadtil, mener han. Ved at beholde et talsystem, er det muligt fortsat at udregne det karaktergennemsnit, som er blevet en væsentlig del af den danske uddannelseskultur, og med sine syv trin er den kompatibel med den europæiske ECTS-skala (European Credit Transfer System), der

bygger på syv bogstaver med A som det højeste. Med 13-skalaen er det i dag ikke muligt at oversætte mellem de to skalaer i forhold til enkelte karakterer. 13 og 11 bliver oversat til A, men det er ikke klart, hvad A skal oversættes til.

Den slags uklarheder findes også i næsten alle andre europæiske lande, hvor karaktersystemerne og kulturerne for karaktergivning er meget forskellige. I Frankrig har karakterskalaen 21 trin, men de øverste trin benyttes stort set aldrig. I Sverige er der kun fire trin, mens man i Finland og Norge allerede har indført en syvtrinsskala i overensstemmelse med ECTS-skalaen.

Et "relativt" problem

ECTS-skalaen er indført som en del

af det europæiske Bologna-samarbejde for at kunne oversætte karakterer fra et lands nationale skala til et andet lands skala. Skalaen er relativ, og det vil sige, at oversættelsen mellem en national skala og ECTS-skalaen foregår ved at sammenligne den procentvisse fordeling af karaktererne i den nationale skala med en på forhånd fastlagt fordeling i ECTS-skalaen. For eksempel er C middelkarakteren, som ca. 30 procent af de studerende får, og A topkarakteren, som ca. 10 procent får.

Poul Bonde gør opmærksom på, at ECTS-skalaen ikke er velegnet som en national skala, for den harmonerer dårligt med en folkelig opfattelse af, hvad en karakter er udtryk for.

– Problemet er, at man med en

relativ skala ikke bliver målt på, hvad man kan, men i forhold til holdet eller den gruppe, man er i. Det kan udvikle sig til det rene galimatias, hvis nu for eksempel dygtige folk skal tvinges ned i karakter, fordi der er mange andre dygtige på holdet. I sin relative form dur skalaen ikke, siger Poul Bonde.

Han forudser, at alle lande i Bologna-samarbejdet inden for to til fire år vil have indført et karaktersystem, der strukturelt harmonerer med ECTS-systemets fem beståede og to ikke-beståede trin. Men de enkelte skalaer vil forstærket være ud-møntet forskelligt.

Forståelige karakterer

Fordelen ved at have europæiske karakterskalaer, der strukturelt set er

ens, er ikke kun begrænset til merit-overførsel og andre uddannelsesmæssige aspekter. Det vil også være en fordel, hvis man vil søge job andre steder i Europa, siger Poul Bonde.

– I dag er det stort set umuligt for en arbejdsgiver at gennemskue de europæiske karaktersystemer. En arbejdsgiver i Milano vil ikke ane, hvad han skal stille op med den danske 13-skala. Men om nogle år vil de enkelte landes karaktersystemer også være forståelige udefra, spår Poul Bonde.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

En skalas historie

Den danske karakterskala har ændret sig en del, siden man i 1788 gav *laudabilis præ ceteris* for den ypperste præstation ved det grønne bord. En sag på Aarhus Universitet blev anledningen til, at universiteterne i 1971 gik over til 13-skalaen.

KARAKTERGIVNING

I 1919 havde en lærer 16 karakterer til sin rådighed, når der skulle gives en bedømmelse efter en eksamen. Fik eksaminanden en af de syv øverste karakterer, var eksamen bestået, mens de ni(!) andre betød ikke-bestået. Tg+ ("temmelig godt med pil opad") var faktisk temmelig skidt. Det betød nemlig, at man var dumpet.

Den såkaldte Ørsted-skala ("Ug-skalaen" opkaldt efter den danske videnskabsmand H.C. Ørsted) så dagens lys i 1805. Den afløste den latinske skala, hvor den højeste ud-

mærkelse hed *laudabilis præ ceteris* ("rosværdig frem for de andre") og den laveste *non contemnendus* ("ikke at foragte"), selv om den nok blev netop det af den student, der var så uheldig at modtage den.

Mange trin

Ørsted-skalaen blev revideret flere gange i tidens løb. Hver gang resulterede det i en forfining, så der kom flere og flere undertrin til. For eksempel indførte man i 1871 karakteren slet+, som skulle uddeles til en præstation, der lå en smule over det forfærdelig ringe.

Begrundelsen for ændringerne

var ønsket om en højere grad af differentiering mellem de enkelte præstationer. Men i 1943 var det blevet for meget af det gode. De nederste trin af skalaen blev stort set ikke brugt – blandt andet fordi intervalerne mellem hovedkaraktererne (Ug, Mg, G, Tg, Mdl og Slet) i nedadgående retning blev fordoblet, således at intervallet mellem de to øverste karakterer var 1, mens det mellem de to laveste var 16. Det førte ifølge et ministerielt karakterudvalg med kontorchef K. Paludan-Müller i spidsen til en "urigtig nummering af eleverne": De alsidigt begavede, som aldrig fik en meget lav karakter, blev favoriseret på bekostning af fysiktalentet, der ikke kunne sin latin, skønt sidstnævnte ofte ville være langt mere egnet til at videreudanne sig. Resultatet blev, at karaktererne Slet+ og Mdl- blev afskaffet, og alle skalaens talværdier blev forhøjet med syv. Dermed blev en høj karakter mere værd, og en dårlig karakter blev mindre katastrofal for det videre forløb i uddannelsessystemet.

Relativ vurdering

I løbet af 1950'erne viste det sig, at det alligevel kun var de otte til ti højeste trin af den justerede Ørsted-skala, der blev brugt i praksis. I 1960 foreslog folkeskolerne og gymnasierne i fællesskab en helt ny tal-skala med karaktererne 14-12-10-9-8-7-6-3-0, men det blev forslaget om 13-skalaen fra rektor på Øregård Gymnasium Paul Rubinstein, der endte med at tage livet af Ørsted-skalaen. I 1963 blev den indført i folkeskolen og gymnasiet som et relativt vurderingsinstrument. Det vil sige, at karaktererne skulle gives ud fra en på forhånd fastlagt fordeling af karaktererne for en population (f.eks. at ca. 30 procent skulle have middelkarakteren 8).

Universiteterne holdt fast i Ørsted-skalaen og gik først over til 13-skalaen i 1971. Anledningen var en sag på Aarhus Universitet i 1969, hvor en sammenlægning af 1. delsundervisningen i samfundsfag og statskundskab gav vanskeligheder, fordi de to studier, der var placeret på to forskellige fakulteter, anvend-

te hver sin karakterskala. Et udvalg blev nedsat, og resultatet var, at 13-skalaen blev indført i hele uddannelsessystemet.

13-skalaen blev fra starten indført som et absolut vurderingsinstrument på universiteterne. Det vil sige, at eksamensbedømmelsen skulle ske på baggrund af faglige krav og mål og ikke i forhold til en tilstræbt fordeling af karaktererne. Gymnasierne gik først over til den absolutte vurdering i 1992, og folkeskolerne fulgte efter i 2000.

Hvis Karakterkommissionens nye forslag vedtages, bliver 12-skalaen også udtryk for en absolut vurdering, og den dygtige student, der får topkarakteren, vil kunne bryste sig med at have ydet "en fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler."

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Studieleder Hans Jørgen Lundager Jensen, Religionsvidenskab:
Jeg ser ingen grund til en national skala, når vi allerede er begyndt at operere med ECTS-systemet. Hvorfor ikke adoptere det tilhørende karakter-system?

13-tallet står for fald

Danmark skal have en ny karakterskala, der er international gangbar og kan være med til at sikre en mere ensartet karaktergivning herhjemme, foreslår Karakterkommissionen. Men forslaget om en dumpekarakter på -3 har skabt mest debat.

KARAKTERSKALA

Det vakte stor røre i pressen, da Karakterkommissionen med prorektor Katherine Richardson i spidsen i denne måned barslede med et forslag til en ny karakterskala. Ikke nok med at kommissionen vil afskaffe den nu 40 år gamle 13-skala. Man vil også indføre, eller genindføre om man vil, minus-karakteren.

Katherine Richardson er godt klar over, at forslaget rækker ved nogle dybe følelser i Danmark, fordi 13-skalaen er et fælles omdrejningspunkt i forhold til hele uddannelsessystemet. Men ifølge Katherine Richardson er der mening med gal-skaben, og hun peger på to oplagte problemer med 13-skalaen:

- 13-skalaen er ikke anvendelig internationalt. Den kan ikke oversættes til ECTS-skalaen eller andre internationale karakterskalaer. Det giver problemer for både udenlandske studerende, som studerer i Danmark, og for danske studerende, som ønsker at læse i udlandet. Det eneste, vi nu kan tilbyde, er bestået og ikke bestået, og det er ikke godt nok. Danmark er f.eks. det eneste land, som gør brug af en undtagelseskarakter (13, red.). En karakter, som vi stort set ikke bruger, siger Katherine Richardson.
- Et andet problem er, at der gennem tiden har udviklet sig forskellige traditioner for karaktergivning inden for de forskellige fag og uddannelser. På gymnasiet er det f.eks. ikke ligegyldigt, hvilke fag du vælger, hvis du vil score et højt gennemsnit. Det giver problemer, fordi vi optager studerende på de videre-

gående uddannelser ud fra en gennemsnitskarakter, siger hun.

-3, hvis du spilder tiden

Undervisningsministeriet har tidligere forsøgt at indskærpe en mere entydig brug af 13-skalaen gennem en bekendtgørelse, uden at det har haft den store virkning. Derfor var kommissionen ikke i tvivl om, at den bedste løsning var en helt ny skala med meget få karakterer, der overlapper den nuværende 13-skala.

- Karakterkommissionen havde en bunden opgave. Vi skulle nå frem til en skala, som kan måle de studerendes præstationer som absolut målopfyldelse i forhold til målene for det pågældende uddannelsesforløb, men som også kan oversættes til den internationale relative ECTS-skala. Vi valgte at lade beståkarakteren spænde over 10 enheder, 2-12, hvor 2 svarer til bestået og 12 er den højeste karakter. Derefter besluttede vi, at der skulle være to dumpekarakterer: 0 og -3, siger Katherine Richardson.

Studieleder Harald Pors, Tysk:
Den nye skala virker ikke så velbegrunderet i alle trin som den gamle. 13-skalaen er en mere intelligent skala.

Studieleder Niels Brimnes, Historie:
Det nye 7-tal er "ikke-fantastisk-mengodt-nok", en middel-bedømmelse. Det er positivt med så rummelig en karakter.

- Vi var meget opmærksomme på, at en negativ karakter kunne slå folk ud, men vi var enige om, at én dumpekarakter var for lidt. Det skal være muligt at vægte mellem de elever/studerende, som forsøger at bestå eksamen, og dem, som bare spilder underviserens og deres egen tid, siger hun.
- Selv om det har vakt stort postyr, så rammer et -3 efter den ny skala ikke nær så hårdt som et 0 efter 13-skalaen. Her skal man nemlig score et 13-tal for at opveje et 0 og komme over bestågrænsen på 6,0. I det nye system skal man "kun" opnå et 7-tal for at opveje et -3 og dermed opnå bestågrænsen på 2.
- Jeg skal love for, at det forslag har sat blodet i kog adskillige steder – men det handler meget om psykologi, siger Katherine Richardson med et smil.

Lærerne skal uddannes

En anden og meget interessant ting, som kom frem under udvalgsarbejdet, var at mange undervisere faktisk er meget dårligt uddannet til at give karakter og anvende karakterskalaen korrekt.

- Derfor anbefaler vi også, at der bruges mere tid på at uddanne læ-

terne i absolut karaktergivning. Jeg mener, at den nye skala giver lærerne et langt bedre redskab end den nuværende 13-skala, men det er jo ikke en garanti for, at karaktergivingen bliver mere retfærdig, understreger Katherine Richardson.

En europæisk skala

Langt de fleste lande i Europa har i dag oversat deres karakterskalaer i forhold til den relative ECTS-skala. Derfor haster det med at få indført en skala i Danmark, der kan oversættes til ECTS. Ifølge Katherine Richardson er den nye skala et rigtig godt bud på en absolut skala, der er nem at oversætte til ECTS. Det er samtidig en skala, som vil stå stærkt den dag, man gennem det fælles europæiske uddannelsessamarbejde (Bologna-processen) ønsker at indføre en fælles karakterskala for hele Europa, siger hun.

Nu er det selvfølgelig op til regeringen og Folketinget at afgøre, om – og i givet fald hvornår – den nye skala kan tages i brug, men ifølge Katherine Richardson vil den kunne indføres allerede i 2006.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Udgangspunktet for den nye karakterskala har været den fælleseuropæiske ECTS-skala. De to skalaer er her sammenholdt med 13-skalaen, selvom det i praksis ikke er muligt.

Ny skala	Betegnelse	Beskrivelse	ECTS-skala	13-skala
12	Fremragende	Ingen eller få uvæsentlige mangler	A	11-13
10	Udmærket	Nogle mindre væsentlige mangler	B	10
7	Godt	Adskillige mangler	C	8-9
4	Nogenlunde	Adskillige væsentlige mangler	D	7
2	Tilstrækkeligt	Det minimalt acceptable	E	6
0	Utilstrækkeligt	Utilstrækkeligt	Fx	3-5
-3	Helt utilstrækkeligt	Helt utilstrækkeligt	F	0

ECTS=European Credit Transfer System

Helge Sanders fornemmelse for videnskab

Af Rasmus Ugilt og
Jon Rostgaard Boiesen,
Humboldt-bevægelsen

OPINION

Det er glædeligt, at videnskabsministeren i *CAMPUS* nr. 6 giver udtryk for, at ikke kun it, bio- og nanoteknologi, men også humaniora og samfundsvidenskab er vigtige områder. Mindre glædeligt er det derimod, at ministeren fortier de væsentlige forringelser, der er sket for humaniora de seneste år. Og direkte forstemmende er den holdning til videnskab, videnskabsministeren giver udtryk for i sit indlæg.

For at tage det første først: Over de sidste ti år er der sket en beskæring af taxameterbevillingerne svarende til 10 procent. Nedsættelser, der betyder, at Humaniora i Århus har måtte gennemføre en omfattende sparerunde. En tilsvarende sparerunde er på vej på Humaniora i København.

Dertil kommer, at Videnskabsministeriet valgte at lukke Danmarks Humanistiske Forskningscenter trods dette centers anseelse og positive evalueringer.

Der tegner sig altså et alt andet end positivt billede, når det kommer til ministerens vilje til at sætte handling bag ordene, når det drejer sig om humanistisk forskning og uddannelse.

Endnu mere nedslående er dog den holdning til videnskab i almindelighed, og humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning i særdeleshed, ministeren giver udtryk for med formuleringer som, at humaniora og samfundsvidenskab "er meget væsentlige områder, når vi

skal forkorte vejen fra tanke til faktura. Det er ikke nok at opfinde verdens ottende vidunder, hvis man ikke kan give produktet den rigtige indpakning og få det solgt. Bl.a. derfor er humaniora og samfundsvidenskab ikke til at komme uden om."

Ministeren fortsætter: "Dertil kommer selvfølgelig universiteternes kulturbærende rolle, hvor humaniora, teologi og samfundsvidenskab står centralt." Men den grundlæggende tendens i ministerens indlæg er ikke til at tage fejl af: Forskning skal kunne omsættes til profit i dansk erhvervsliv, og kan den ikke det, har den et problem. Det falder tilsyneladende slet ikke ministeren ind, at forskning også gerne skulle spille mange andre roller, og at det snævre fokus på, hvad der giver profit her og nu, er skadeligt for forskningen i det lange løb. Det væsentligste er her, at forskningen – specielt humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning – også gerne skulle være en fri, kritisk instans, der på et kvalificeret grundlag altid er i stand stille spørgsmålstejn ved samfundets vedtagne sandheder.

Men også for naturvidenskabens spiller den frie forskning en væsentlig rolle. Man kan kun gisne om, hvordan det var gået med et internationalt forskningsmiljø som det, der fandtes omkring Niels Bohr i 1920'erne og 30'erne, hvis det havde skullet leve op til nutidens krav om at kunne omsætte fra tanke til faktura.

Nødvendigt med formidling af nanoteknologien

Nanoteknologien vil ændre vores verden, men få ved, hvad den går ud på. Derfor er der behov for en stor formidlingsindsats, mener to yngre forskere fra Aarhus Universitet. Den folkelige opbakning til den nye teknologi skal sikres bl.a. ved at medtænke de etiske aspekter fra begyndelsen.

ETIK OG FORMIDLING

Man skal være mere end almindelig uopmærksom, hvis man hører videnskabsminister Helge Sander tale om fremtidens videnskab og ikke opfanger ordet "nanoteknologi". Nanovidenskab og nanoteknologi er vigtig for vores velfærd, vores konkurrenceevne, vores helbred, vores miljø, forstår vi, men forstår vi ret meget mere?

De fleste af os gør ikke, og det er et problem, mener Rikke Schmidt Kjærgaard, der er ekstern lektor på Det Humanistiske Fakultet.

– Nanoteknologien nyder enorm stor opmærksomhed blandt politikere og journalister – især for det positive. Det er fint nok. Men befolkningen skal jo også vide, hvad det er for noget, inden de rigtig kan forholde sig til det, og der står vi over for en stor formidlingsopgave, siger Rikke Schmidt Kjærgaard, der i begyndelsen af december var en af foredragsholderne ved det tværfakultære seminar "En nanoteknologisk virkelighed – etik, sociologi og formidling."

Formidling til fru Jensen

Hun glæder sig over, at forskningsformidling er kommet i høj kurs. For hvis forskerne vil sikre sig befolkningens opbakning til deres arbejde, skal

folk også forstå, hvad resultaterne kan betyde for deres hverdag.

– Principielt mener jeg, man skal kunne formidle sin forskning til alle. Det handler om at finde nye interessante måder at gøre det på, siger Rikke Schmidt Kjærgaard, der selv tidligere på året stod bag en stor særudstilling om nanoteknologi på Steno Museet. På forhånd vidste hun meget lidt om det og startede derfor med at kontakte en nanoforsker.

– Jeg fik 16 sider tilsendt, som stort set var uforståelige, så det var noget af en opgave at komme i gang med at lave en udstilling, som også henvendte sig til fru Jensen, fortæller Rikke Schmidt Kjærgaard.

Ved at tage udgangspunkt i, hvad der kunne interessere landets fru Jensener, fik den unge forsker og formidler stablet en udstilling på benene, hvor man blandt meget andet kunne opleve selvrensende vinduer og et "nanokøkken" med mulighed for at lave en nanometer ved hjælp af en science fiction-laser og en fantasisaks.

– Bagefter var der folk, der sagde, at de da slet ikke havde troet, at nanoteknologi var sådan noget. Forskningsformidling handler i høj grad om at gøre tingene nærværende, mener Rikke Schmidt Kjærgaard.

Etikken skal med

Indførelse af ny teknologi er næsten altid forbundet med skepsis i den brede befolkning. Hvor galt det kan gå, viser de sidste 15-20 års debat om genmanipulation. Her har frykten for det nye tilsyneladende helt overtaget den (sunde) skepsis. Nanoteknologien rummer som bioteknologien også potentielle farer, som det er vigtigt at diskutere igennem, hvis man vil undgå, at en folkelig modstand måske helt afblæser den kommende nanorevolution.

– De etiske overvejelser kom ikke med fra starten, da bioteknologien kom frem, og det kan vi lære af. Vi skal tænke de etiske aspekter med fra begyndelsen denne gang, siger ph.d.-studerende Mette Ebbesen.

Hun er uddannet molekylærbiolog, men har også et sidefag i filosofi og en mastergrad i anvendt etik. I øjeblikket har hun orlov fra sit ph.d.-projekt om bioetik for at arbejde som forskningsassistent på et projekt om nanoetik. Det projekt er del af et samarbejde mellem Center for Bioetik ved Det Teologiske Fakultet og iNANO centret ved Aarhus Universitet.

Med et ben i både den naturvidenskabelige og den etisk/filosofiske lejr føler hun sig godt rustet til at gå ind i en nanoetisk diskussion.

Kvaliteten skal dokumenteres

På Det Teologiske Fakultet skal en auditering granske en række arbejdsprocesser. Det skal bringe fakultetet ind i en kvalitetsspiral til gavn for forskning og uddannelse.

LÆREPROCES

Et nyt koncept holder næste år sit indtog på Aarhus Universitet, når Det Teologiske Fakultet kaster sig ud i en nøjere granskning af sit arbejde med at sikre kvaliteten af forskning og undervisning.

En såkaldte auditering skal i samarbejde med Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) bidrage til at udvikle kvaliteten af fakultetets arbejde med at nå de mål, det har opstillet for forskning og uddannelser. Erfaringerne fra auditeringen skal senere stilles til rådighed for universitetets fire øvrige fakulteter med henblik på, at de kan gennemgå samme proces.

Auditeringen vil se forskning og uddannelse i sammenhæng, og som

noget nyt i danske auditeringer inddrager den også de funktioner i administrationen, der understøtter forskning og uddannelse.

Effekten af beslutninger

Dekan Carsten Riis ser frem til de bidrag, auditeringen kan give til det daglige arbejde på fakultetet, hvor der med hans eget udtryk ikke er en "grønspættebog" at gribe til, når ambitionerne skal indfries.

– Overskriften for processen er kvalitetsarbejde. Det mener jeg, vi har her på fakultetet, men det interessante ved auditering er det krav, den stiller om dokumentation og systematisering af vores arbejdsprocesser. Hver gang vi siger, det går godt, kan andre jo spørge: Hvor ved I det fra? Det har

ikke været en del af vores kultur systematisk at samle op på effekten af det, vi sætter i værk og beslutter, siger Carsten Riis. Som eksempel nævner han, at fakultetet mangler en systematisk opsamling af information om de konsekvenser, introduktionen af e-learning har haft for uddannelserne.

Pejling på evnerne

– Vi er ikke vant til at tænke på dokumentation af de processer, vi indfører for at nå vores mål om kvalitet i forskning og uddannelse. Nu er det så et krav i den nye universitetslov, og med auditeringen får fakultetet en pejling på sin evne til at indfri sine mål. For hvis vi kun fokuserer på dem og ikke alt det underlæggende i en uformel kultur som vores, kan vi ikke i audite-

Fælles indsats for flere studerende

24 uddannelsesinstitutioner i Århus er for første gang nogensinde gået sammen om at markedsføre sig over for unge i hele landet. Tiltaget kaldes U-days og afholdes fra 3.-5. marts 2005. Her vil alle Århus-institutionerne holde åbent hus, så de unge får mulighed for på en og samme gang at se alle de steder, de overvejer at søge ind på. Derudover vil der være en række aktiviteter i Studenterhus Århus – blandt andet 16 forskellige fagarangementer, hvorinstitutionerne hver især fortæller, om mulighe-

derne i deres uddannelser.

Målet med U-days er at trække mindst 10.000 potentielle studerende til Århus. Rektor på Aarhus Universitet Niels Chr. Sidenius har taget initiativet til det omfattende fællesarrangement:

– Det er i alles interesse, at de studerende, der kommer ind på de videregående uddannelse, vælger rigtigt i første forsøg. Det skulle U-days gerne hjælpe med til, siger han.

U-days vil også byde på en – endnu hemmelig – event. /scv

Scanpix/BAM

NANO

Nanovidenskab (nanos betyder dværg på græsk) er et interdisciplinært forskningsområde bestående af fysik, kemi, molekylærbiologi og sundhedsvidenskab.

Nanoteknologien giver mulighed for at kontrollere og flytte de enkelte molekyler og atomer og dermed lave nye materialer med nye egenskaber og funktioner.

Teknologien anses for at være en hjørnesten i det 21. århundredes økonomiske udvikling og vil komme til at påvirke vores dagligdag på næsten alle niveauer.

Nanoteknologiens muligheder indebærer bl.a. mere effektiv sygdomsbekæmpelse, mindre og hurtigere computere, nye og bedre konstruktionsmaterialer, bedre udnyttelse af energien og mindre forurening.

– Jeg tror, det er vigtigt at kunne forstå sproget og de tekniske aspekter af nanoteknologien, når man skal vurdere de etiske spørgsmål. Hvis man er “ren” filosof, kommer man nemt til blot at stå og observere fra sidelinjen, vurderer hun.

Parallel til bioetikken

Der er stort set ikke skrevet forskningslitteratur om nanoetik, men alligevel mener Mette Ebbesen ikke, at vi står på bar bund i diskussionen.

– Det er i høj grad de samme etiske principper, som gør sig gældende inden for nanoteknologi og bioteknologi, og de bioetiske principper har vi trods alt haft en omfattende diskussion af i blandt andet Etisk Råd de seneste år.

Skrækscenarier om små selvreplicerende nanoroboter fylder meget i kulørte science fiction-fantasier, men Mette Ebbesen peger på mere jordnære problemer som bl.a. krænkelse af privatsfæren via oprettelsen af genetiske databanker eller spredning af

mikrofoner i nanostørrelse. Biologisk krig og terrorisme samt spredning af giftige nanopartikler i miljøet er også problemer, der skal tages fat på nu.

– Når vi skal vurdere de etiske aspekter, må vi se konkret på, hvor forskningen ser ud til at være på vej hen, mener Mette Ebbesen.

Nødvendig debat

Lederen af iNANO-centret, professor Flemming Besenbacher, mener, det er helt nødvendigt med en folkelig debat om nanoteknologiens fordele og farer.

– Alle teknologier rummer farer og kan misbruges. Da bioteknologien kom frem, troede forskerne ikke, at det var nødvendigt med en folkelig debat. Det var en stor fejl. Nanoteknologien har meget at tilbyde samfundet, men vi skal diskutere de miljømæssige og etiske konsekvenser med befolkningen, siger Flemming Besenbacher.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Nanoteknologien skal have et menneskeligt ansigt, hvis befolkningen skal bakke op om den. Det kræver bl.a. en stor indsats i formidlingen og en debat om de etiske aspekter.

ringssammenhæng dokumentere den høje kvalitet, siger Carsten Riis.

I dekanens optik er auditeringen del af en lærende proces, der kan være med til at synliggøre og afhjælpe problemer.

– Vi får et redskab, så vi med større sandsynlighed kan sige, det er godt, det vi laver, siger Carsten Riis, der understreger, at auditering er ikke et værktøj for ledelsen.

– Den får kun betydning, hvis den har effekt ude i den enkelte medarbejders computer og i auditorierne.

Fokusområder

Internationalisering, uddannelser og publiceringsstrategi bliver nogle af fokusområderne i auditeringen, som er skruet sammen i dialog med fakultet. Bl.a. har dekanen lagt vægt på, at auditeringen ser forskning og uddannelse i sammenhæng.

– Når vi nu er en mindre enhed, har vi også mulighed for det. For mig er det vigtigt, at auditeringen ikke sætter skel mellem forskning og uddannelse. Ved at sikre forskningskvaliteten bidrager vi også til at sikre kvaliteten af uddannelserne, som jo skal være forskningsbaserede indtil højeste niveau.

Med i udviklingskontrakten

Auditering lægger i modsætning til evaluering hovedvægten på arbejdsmåder og -processer samt dokumentation af processernes effekt.

Metoden er velkendt i Sverige, Norge, USA og England, men blev først aktuel her i landet i forbindelse med den nye universitetslov, der stiller krav om, at universiteterne systematisk udvikler og forbedrer kvaliteten af undervisning, uddannelse og forskning. OECD's evaluering af det danske universitetssystem i januar 2004 anbefalede også universiteterne at opbygge effektive kvalitetssikringssystemer.

På Det Teologiske Fakultet begynder processen til maj, hvor alle medarbejdere deltager i et personaleseminar. Herefter arbejder en mindre gruppe med en selvevaluering frem til slutningen af oktober, hvorefter et panel med danske og udenlandske eksperter afleverer sine anbefalinger på baggrund af selvevalueringen og et besøg på fakultetet. Det Teologiske Fakultet forpligter sig til at følge op på auditeringen i den kommende udviklingskontrakt med Videnskabsministeriet.

Helge Hollesen / campus@au.dk

AUDITERING

er en form for evaluering med fokus på de processer og metoder, som f.eks. på et universitet skal sikre og forbedre kvaliteten af forskning og undervisning.

En auditering afdækker omfanget og effekten af det såkaldte interne kvalitetsarbejde og giver på den baggrund anbefalinger til, hvordan det kan etableres og forbedres.

Kvalitetsarbejde kan bestå i at overvåge aktiviteter og resultater. Den indhøstede viden bruges til at forbedre f.eks. undervisning og forskning.

Strategier, mål og redskaber til evaluering skal sigte mod at udvikle kvaliteten af aktiviteterne.

Kvalitetsarbejde kendetegnes ved at være en systematisk proces, der gennemløbes igen og igen.

Universitetsloven fra 2003 stiller krav om, at universiteterne systematisk udvikler og forbedrer kvaliteten af undervisning, uddannelse og forskning.

Auditering kendes fra bl.a. USA, England, Sverige og Norge. Danmarks Evalueringsinstitut har gennemført to auditeringer: På Københavns Universitet (uddannelserne), og på Danmarks Tekniske Universitet (både uddannelse, forskning og innovation). Næste år skal alle uddannelser på Syddansk Universitet gennem en auditering.

De bygger og graver

Ombygningen af Kunstmuseet har netop været i udbud, og efter nogle møder med Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger og universitetets tekniske forvaltning kan de to vindere af projektet gå i gang med arbejdet, formentlig i februar eller marts 2005. Geologisk Institut kan regne med at flytte ind i bygningen i foråret 2006.

Også i Stakladen skal der bygges om. Der er netop godkendt en omfattende køkkenrenovering, der går i gang nu og forventes at være færdig juni 2005.

Lokalplanerne på Frederiksberg, der vedrører Idræt, er nu vedtaget, inklusive kommunens idrætshal. Aarhus Universitet mangler endnu et aktstykke, inden der kan sættes universitetsbyggeri i gang.

Ved Steno Museet er man stødt på en uforudset forhindring: Undergrunden viser sig at være plastisk ler. Det gør det teknisk kompliceret at beregne og udføre de bærende konstruktioner til den planlagte udvidelse af museet. /ic

Luciabrud med hår på brystet

Talen forstummede, efterhånden som Luciaoptøget nærmede sig. Tågekammerets "Lucia-piger" charmerede alle.

JULEAFSLUTNING

Der er ikke langt fra yndig til øm, når en konfirmationskjole til en ung smal teenagepige i stedet sidder på en bredskuldret mandlig studerende fra Naturvidenskab. Især når den stramtsiddende kjole med flæse er tilsat et par sorte herresko og en hovedbeklædning, der består af en styrt-hjelm pakket ind i sølvpapir med to gran-kviste og fire stearinlys monteret ovenpå.

Fredag den 10. december fremkaldte det traditionelle Luciaoptog, arrangeret og udført af Tågekammeret (fest- og foredragsforening på Naturvidenskab, red.) både måben og munterhed, ømme blikke og klapsalver på fakultetet. Mange tilskuere havde svært ved at holde spontane smil tilbage, da de syngende tågebrødre og -søstre skred langsomt og taktfast med Lucia-trin gennem fakultetets kantiner, biblioteker og gange. Folk, der ellers ville have passeret hinanden på gangene uden at udveksle blikke, fik pludselig øjenkontakt, der signalerede noget i retning af "Det er bare for meget" på denne særlige julevarme måde, som hører tiden til.

Uden at fortrække en mine eller ophøre med at synge "Nu bæres lyset frem" og de øvrige vers – nogle af dem sågar på italiensk – gik Luciabruden og hans følgesvende deres færd gennem fakultetet. Og sådan blev julen indledt på Det Naturvidenskabelige Fakultet. Hyggetonen var slået an, og eksamen blev fortrængt – i hvert fald et kort øjeblik.

Sys Christina Vestergaardscv@adm.au.dk

Fredag den 10. december trak Tågekammeret i hvidt – i form af brugte kitler, konfirmationskjoler og lagener – og gennemførte årets Luciaoptog. "Hvis man ikke vidste bedre, skulle man tro, det var en klan på arbejde," kommenterede en ikke-deltagende naturfagsstuderende.

Sange om tid og eksistens

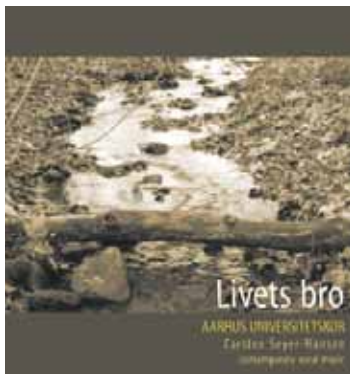
CD-UDGIVELSE

Livets og årets gang er omdrejningspunktet for Aarhus Universitetskor's seneste cd, *Livets bro*, som udkom i midten af december.

– Trods teksternes forskellighed med Sylvia Plaths stærkt ekspressive og desperate digte som den ene pol og Sigurdur Óskar Pálssons lyriske naturskildringer som den anden, så handler de alle om begreberne tid og eksistens, sådan som disse fænomener viser sig enten i naturen eller vores sind, forklarer en af korets basser, Torben Bech Schnedler.

Musikken på cd'en har ud over sit tema et andet fællestreik. Værkerne er skabt af komponisterne Svend Nielsen, Tage Nielsen, Per Nørgaard, Stefán Arason, Bo Gunge og Peter Bruun, som alle har eller har haft en tilknytning til Det Jyske Musik-konservatorium i Århus, enten som undervisere eller som studerende.

– Cd'en er på ingen måde en

fuldt ud dækkende antologi, der skildrer alle aspekter af kompositionsmusikken på og omkring konservatoriet i Århus. Intentionen har alene været at præsentere nogle af de mest fremtrædende aktører gennem de sidste fyrré år samt en række unge komponister, således at både kvaliteten og mangfoldigheden træder frem, siger Torben Bech Schnedler.

Korets dirigent, Carsten Seyer-Hansen, er samtidig stifter af koret, som næste år kan fejre sit 10-års jubilæum.

Koret er et kammerkor med

Livets bro er den tredje cd fra Aarhus Universitetskor.

25-30 sangere i alderen 20-40 år. De fleste beskæftiger sig med musik på fuld tid – enten som udøvende eller studerende på Afdeling for Musikvidenskab på Aarhus Universitet eller ved Det Jyske Musikkonservatorium.

Aarhus Universitetskor har tidligere udgivet *Kom mig i møde med din nåde* med musik af Tomas Luis da Victoria og Herman van Tooren samt *Rosa Mystica* med værker af Benjamin Britten og Frank Martin.

Sys Christina Vestergaard
scv@adm.au.dk

Åndehul nyistandsat

Kollegianernes fælles åndehul i Universitetsparken, Eforen, indviede officielt de nyistandsatte lokaler torsdag den 16. december. Som et led i den løbende istandsættelse af kollegierne var turen i sommer nået til Eforen, som siden er blevet renoveret fra kælder til kvist.

Baren i stueplan har fået en gang frisk farve på væggene, og der er indrettet hyggestue med lænestole i kælderen. Det ligger nu ved siden af billardrummet, som er flyttet for at give spillerne

mere albuenum. Og det ligger til gengæld over for systuen, som er flyttet til Eforen fra kollegium 6. På første sal har Kollegianerrådet og Kollegierne Indkøbsforening hver sit kontor, og på samme etage har musikrummet fået bedre plads.

Skulle det ene eller det andet lyde hyggeligt og/eller anvendeligt, skal det med det samme understreges, for at man ikke glæder sig helt omsonst, at Eforens tilbud kun gælder beboerne i Parkkollegierne. /scv

Den år julesvi

Det er højsæson for revyer, benytter traditionen tro om undervisere og uddannede for at tage temperaturen

JULEREVY

Lad os et øjeblik lege med tanken om, at der er nisser på Aarhus Universitet. I stedet for at lege videre med den tanke, at en nisser kom til at trylle, trylle, trylle pludselig var der byttet rundt på revyer, som spilles op til jul på Aarhus Universitet. Der sidder så publikum i kælderen og ser revyen, som skuespil på Teologi. Og dem fra Teologi sidder i kælderen og ser revyen på Naturvidenskab, red., og den lille drillecirkel skulle naturvidenskabsstuderende så lade sig underholde af de statskundskabsstuderende i kælderen de respektive steder over hele landet grine?

CAMPUS har været på turne over hele landet og har set tre ovennævnte revyer, og som har stående skulle det netop være med at se dem i bred forstand kontrollerende indforståethed.

Og for at svare på spørgsmålet om, hvorvidt der er gedigne grin og hæsblæsende komikere, så har jeg været på tre steder – se selv og vind.

I timen op til premieren lagde pigerne ivrigt make-up – både på sig selv og drengene. “Nu har drengene gået og været så seje i flere måneder, og så begynder de at græde, så snart en øjenblyant nærmer sig deres øjne,” lød en af pigernes kommentar.

Lars Kruse/AU-foto

Ud af kisten dukkede ladyen her og gav start-signalet til årets julerevy på Statskundskab.

Lars Kruse/AU-foto

lige ner

er på universitetet, og de studerende
ejligheden til at sige det usigelige
nnelsen. *CAMPUS* har været på turne
på humoren.

n om, at der
Og lad os
af disse
lle – og
nogle af de
arhus Uni-
fra Stats-
ille spilles
er den fra
gsforening-
for at slutte
videnskabs-
de af revyen
e. Ville pu-
hovedet

og oplevet de
elt udenfor-
fuligt at vur-
ra tilsynela-

t, så ja. Der
underhold-
lv for den

Tågekammeret brillerede med en sketch om et kærestepar, Lis og Per, på restaurant. Hvert udvekslet ord var på tre og kun tre bogstaver sketchen igennem. Her et uddrag af replikkerne:

Tjener: Mad til tre?

Mand: Nej, kun til par, tak.

Kvinde: Lam til mig!

Tjener: Blå ris til?

Kvinde: Nul blå ris.

Senere i sketchen:

Kvinde: Lad mig ane din ånd med tre små ord fra dit dyb!

Mand: Ode til dig, Lis?

Kvinde: Per, kom sæt din fod tæt ved min hæl. Kys mig ømt ved mit øre.

Mand: Jeg aer din ene pat.

Og så blev hun sur, og det hele ender med, at manden får en date med tjeneren – også en mand.

Sort humor

På Statskundskab var der – til ligeledes potentiel glæde for ikke-interne tilskuere – flere kig ud mod den store verden. Der var en sketch om “talebaner i pyjamas”, hvor præ-

sident Bush (som i øvrigt blev gift med Anders Fogh hos teologerne, *red.*) som en glad lille cowboy leder efter Al Qaeda ude i ørkenen. Men han finder kun et par talebanere med nogle bastante bomber under pyjamassen, og dem knytter han, som den glade lille cowboy han er, venskabelige bånd til og rider ud sammen med dem i solnedgangen. Og statskundskabsrevyen indeholdt også “en sang fra de varme lande”. Eller i hvert fald et varmt land – nærmere bestemt den kriseramte Darfur-region i Sudan, som flygtninge i 100.000-vis flygter fra i øjeblikket. Fem unge mænd med sværte i hovedet og lange gevandter indleder sangen med at fortælle om, hvor hyggeligt det er sådan at være på camping med en masse andre, og omkvædet lød nogenlunde sådan her:

Vi har ingen problemer her.

Kan I forstå, Afrika lever.

Korruption og sygdom betyder så lidt.

Når man har det fedt.

Alle tre revyer indeholder klassiske tilsvinger – kærligt, men nok også lidt ærligt – til VIP’er og TAP’er. Og selv om man ikke lige har gået flere år på uddannelsen, kan

den undviende godt fornemme, at det er lidt sjovt, at lektor Jørgen Poulsen fra Statskundskab bærer sine bukser lige vel højt på mavepartiet. Og at der florerer noget fællesgrin på gangene om professor Ole Davidsen på Teologi og hans hang til at være noget gnaven.

Men der er til gengæld også svært tilgængeligt stof for den undviende engang imellem. Nogle kunne måske endda finde på at kalde det nørdet, at naturvidenskabsstuderende morer sig over at lave helt om på enhedssystemet og indføre masseenheden “kurt” og måleenheden “lars”, der vist nok skulle svare til, hvor langt et garnnøgle ruller på den tid, det tager at finde sine nøgler. Det forstod *CAMPUS*’ udsendte ikke en meter af.

Humor på de royales vegne

Både revyen på Teologi og Statskundskab havde et royalt islæt. Hos teologerne var der lige bemærkningen om, at Christian Thodberg godt vidste, hvordan det stod til med Joachim og Alexandra – eller var det Knud og Caroline Mathilde – kommer det fra en tilsyneladende åndsfraværende Thodberg.

Lars Kruse/AU-foto

På Statskundskab bliver der langet ud efter folks iver efter at begave de royale. Kronprinseparret gæster i selskab med Joachim Institut for Statskundskab. Kronprins Frederik græder – så rørt er han – da han får overrakt en risret med karry, men den gave synes prins Joachim ikke om: “Jeg er træt af risretter. De er mere sure, end de er søde.” Og skinner det i sketchen mere end antydningvist igennem, at han til gengæld er mere til unge veludstyrede studiner og sprut, mens kronprinsessens danskkundskaber, eller i denne udgave endnu begrænsede – også får en bemærkning med på vejen. Man kan spørge sig selv, om de studerende nu også ville have opført den sketch, hvis nissen havde tryllet deres revy ned på Naturvidenskab, hvor John Donaldson var blandt publikum.

Og det handler netop om noget meget centralt i en revy: Hvor grov er og kan den tillade sig at være de respektive steder? Set udefra er der ikke den store forskel på grovheden og hårdheden i tonen, men der er til gengæld noget med sjofelheden, som springer i øjnene. På Statskundskab var der antydninger grænsende til det direkte, og hos Tågekammeret nærmede det sig momentant noget frækt, mens teologerne er mere end almindeligt bramfri, da der i en sketch om studieleder Else K. Holts kamp for de “feministiske teologiske strømninger” bruges mindst 14 mere eller mindre kurante synonymymer for det kvindelige kønsorgan. Der skal måske lige lidt ekstra hjælp til, så også en prætestuderende forstår det?

Nå, men dette tanke-bytte-eksperiment har en slutning som hver en julerevy. Konklusionen må være, at sjovt, det var det langt hen ad vejen – der blev langet ud til højre og venstre med store smil på læben, parykker på hovedet og alverdens kostumer, og julefreden sænker sig over hele universitetet.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Revyholdet på Statskundskab gik på scenen i samlet flok og åbnede revyen med en sang om blandt andet instituttets tab af topplacering på den europæiske liste over de bedste statskundskabsinstitutter til fordel for en mindre flatterende placering som 2377 lige i hælene af Volgograds Studenterkursus.

LUNDBECKFONDEN

LUNDBECKFONDENS NEUROVIDENSKABELIGE FORSKNINGSCENTER:

Indkaldelse af interessetilkendegivelser

Lundbeckfonden har besluttet at finansiere et neurovidenskabeligt forskningscenter i Danmark.

Der vil blive lagt vægt på original frontlinieforskning, som er ambitiøs i sin karakter og foregår på højeste internationale niveau under ledelse af en anerkendt forsker indenfor området. Forskningen skal holdes sammen af en bærende idé af innovativ art, og det vil blive opfattet positivt, hvis forskningen indebærer et samarbejde mellem basal og klinisk neurovidenskabelig forskning.

Centret forventes at kunne mønstre både danske og udenlandske topforskere indenfor området med tæt kontakt til andre relevante forskningsmiljøer – enten ved fysisk tilstedeværelse i centret eller ved et formaliseret tæt samarbejde. Der ønskes gode rammer for forskeruddannelse og forskerrekruttering, og der bør konkret redegøres for, hvorledes Ph.d. studerende kan indpasses i centrets aktiviteter.

Det er væsentligt at forskningssamarbejdet ikke kan lade sig gennemføre indenfor traditionelle faggrupperinger og bevillingsmuligheder.

Der vil blive tale om en 5-årig støtte med en beløbsramme på 30-50 mio. kr. i alt. Forlængelse kan evt. finde sted.

I første fase ønskes en interessetilkendegivelse (max. 12000 karakterer), der redegør for forskningens idé, den videnskabelige problemstilling og dens forskningsmæssige relevans.

Metodevalg skal skitseres. Relevante litteraturreferencer angives separat (max. 5000 karakterer).

Desuden ønskes:

- CV (max. 5000 karakterer) for hovedansøger med dokumentation for videnskabelig indsats og erfaring
- CV (max. 2500 karakterer) for hver af de deltagende seniorforskere
- Særsomt redegørelse (max. 2500 karakterer) for den organisatoriske struktur af centret
- Anslået budget for en 5-årig periode (max. 2500 karakterer)
- Angivelse af institutionelt tilhørsforhold (max. 2500 karakterer)

Interessetilkendegivelsen bedes udarbejdet på engelsk.

Interessetilkendegivelserne med henblik på prækvalifikation skal være Lundbeckfonden i hænde senest 15. januar 2005 og fremsendes som et Word dokument til E-mail adressen: EJ@Lundbeckfonden.dk

Et antal ansøgere forventes medio marts 2005 at blive anmodet om at udarbejde detaljerede ansøgninger. De detaljerede ansøgninger kan forventes at skulle være fonden i hænde 1. maj 2005 med henblik på opstart af centret efter sommerferien 2005.

Evt. spørgsmål kan rettes til fondens forskningschef, dr. med. Erik Juhl.

mAUgasinet

Står du her på falderebet og mangler den unikke mandelgave, pakkelegsgave eller julegaven til den absolutte feinschmecker? Her er et par bud – gå på shopping på AU!

En blød bambi uden glatis fra Naturhistorisk Museum til 68 kr. Bambi er et plysdyr og måler ca. en halv meter i længden med sine lange ben. Naturhistorisk Museum har åbent hver dag til kl. 16. Sidste åbningsdag inden jul er den 23. december.

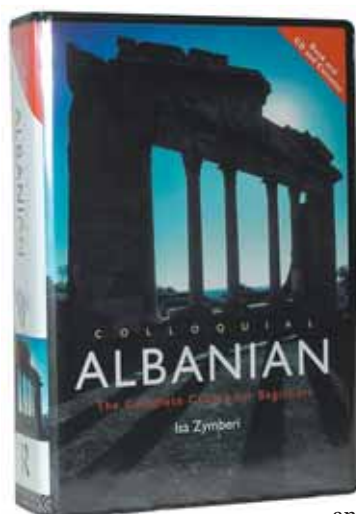
Glæd en god ven, din mor eller en kommende kæreste måske med en god frokost i Stakladen. For 80 kr. pr. næse kan man få en tallerken-anretning med: røget laks og lyssej med pinjekerne- og passionsfrugtpesto, tigerrejer med aioli, marineret rødæg med persille og kapers, krydret italiensk pølse, parmaskinke med parmesanost og nedkogt balsamico, cocktailpølser i svøb, en salat af feldsalat, rucola og sennepsblade, lammemørbrad og hvidløgsbrød samt parmesanpaneret gedefeta, to slags goudaost og et stykke marcipankage. Frokosten anretningen skal bestilles i forvejen på tlf. 8942 1170 mellem 8-14.

Slips i 100 procent silke, kongebåt med lyst AU-segl og diskret Aarhus Universitet-bogstavleg. Pris: 199 kr. Sælges i Informationen i administrationsbygning 431. Åben mandag til torsdag kl. 8-16, og absolut sidste frist for julekøb er torsdag den 23. december kl. 16.

En etruskisk teatermaske, hjemmelavet gipsafstøbning. Højde ca. 9 cm og bredde ca. 11 cm. Antikmuseet oplyser, at mundåbningen lige passer til en cigaret, hvis man mener, en sådan mangler. Pris: 50 kr. i Antikmuseet. Sidste mulighed for køb inden jul er mandag den 20. december kl. 12-16 eller torsdag i samme tidsrum.

Lær albansk med et sprogkursus fra Routledge. Pakke med bog og cd plus kassette. Pris: 489 kr. Fås bl.a. også med spansk, fransk, italiensk, polsk, tysk, tyrkisk, tjekkisk, kroa-tisk, serbisk, slovakisk, græsk, litauisk, lettisk, russisk, korean-sk, kinesisk, thai, vietnamesisk, arabisk og hebræisk. Priser varierer fra sprog til sprog. Kurserne kan købes i Stakbogladsen i Studenternes Hus. Sidste købe-chance kl. 17 den 23. december.

One size engangsregnponcho i blå plast med hvidt AU-segl på ryggen. Sandsynligvis knælang til de fleste. Pris: 10 kr. Kan købes i Informationen i administrationsbygning 431. Åben mandag til torsdag kl. 8-16 og fredag 8-14, dog er sidste frist for køb inden jul torsdag den 23. december.

En "bogholder". Specialstativ af metal og træ. En oplagt gave til den hårdt pressede studerende, som med en bogholder kan spise med begge hænder uden at ophøre med at læse. Pris: 89,75 kr. i Stakbogladsen Naturfag. Kan købes senest kl. 15 den 23. december.

Stjernekikkert model ETX-90/EC. Den ultimative stjernekikkert, især for astronomi-novicen. Den kan programmeres til at finde navngivne stjerner, planeter og satellitter på stjernehimlen. Pris: 6599 kr. inkl. Autostar og stativ. Steno Museet har åbent til og med den 22. december, hvor museet lukker kl. 16.

300 ml "chlorhexidin mundskyl" – god som mandelgave, så den heldige lige kan få rensset ganen inden godterne. Pris: 27,50 kr. i Tandlægeskolens boghandel. Sidste købe-frist før jul: den 22. december kl. 15.

Bøger er ikke møbler, men der er ikke noget andet, der så smukt møblerer et hus.

HENRY WARD BEECHER

Julekrybbens mange ansigter

Julekrybber findes i utælleligt mange forskellige udgaver verden rundt, men dybest set er de meget ens. Professor Kirsten Nielsen fra Det Teologiske Fakultet har skrevet en bog om julekrybbens faste elementer. Hvorfor er de med – og ser ud, som de gør?

NYUDGIVELSE

Hvis de hellige tre konger sad ranke på ryggen af hver sin lama i en dansk julekrybbe, ville de fleste nok studse lidt. Eller tænke, at der måtte være tale om en utroligt lavbenet og dårligt gengivet hest. Men når julekrybbens ophavsland er Peru, er det ikke et særsyn med hellige konger på lamaryg. På lignende vis vil en nigerianer opfatte det som det eneste rigtige, at såvel jesusbarnet som Maria, Josef og de hellige tre konger alle er sorte, mens det – hvis der overhovedet er en mørkhudet person med i en europæisk julekrybbe – mest tænkeligt er Balthasar, en af de hellige tre konger, der i mange europæiske udlægninger skiller sig ud med sin hudfarve.

En ny bog, *Barn Jesus i en krybbe lå*, af professor, dr.theol. Kirsten Nielsen fra Det Teologiske Fakultet viser den store variation, der er i julekrybbetemaet verden over. Kirsten Nielsen lader variationen komme til udtryk via en masse billeder af julekrybber, mens hun ud fra gammeltestamentlige tekster begrundes, hvorfor de forskellige elementer, den hellige familie, kongerne, hyrderne, engle og dyr, er med, og hvilken rolle de spiller. For eksempel er der meget ofte kun gengivet to dyr, en okse og et æsel. Kirsten Nielsen forklarer dette fænomen således i sin bog:

“Hverken i Lukasevangeliet eller andre steder i Det Nye Testamente hører vi noget om,

at der var en okse eller et æsel ved krybben. Der er dog næppe nogen tvivl om, at når man ved udformningen af julekrybben har valgt netop disse to dyr, så skyldes det et bestemt sted i Det Gamle Testamente. I begyndelsen af Esajas’ Bog kalder profeten himmel og jord til vidne på, at folket har brudt pagten med Gud, og det til trods for at Gud selv som en far har opfostret og opdraget dem. For at understrege hvor naturstridigt disse ‘Guds børn’ har opført sig, bruger profeten et modbillede:

*Oksen kender sin ejer,
æset sin herres krybbe;
men Israel kender ikke mig,
mit folk fatter intet.*
Es. 1,3”

Hobbyprojekt

Kirsten Nielsens primære forskningsfokus er Det Gamle Testamente, så opgaven med at finde de steder i de gammeltestamentlige tekster, som er med til at danne baggrund for, at julekrybben udformes, som den gør, har ikke været svær for hende. Blandt andet takket være hendes kollega, professor Ole Davidsens omfattende værk *Kristi Fødsel*.

– Det er første gang, jeg beskæftiger mig med julekrybber, men fordi mit fokus er Det Gamle Testamente, var det hele kendt viden for mig. Arbejdet bestod alene i at finde de præcise passager i teksterne, forklarer Kirsten Nielsen, som kalder bogen et hyggeligt hobbyprojekt, som hun nærmest havde sagt ja til uden at vide det.

– Jeg blev kontaktet af forlagsdirektøren for Det Danske Bibelselskab, som ville lave bogen. Jeg har selv engang været formand for selskabets udgivelsesudvalg, så jeg troede, at han ringede til mig for at lufte ideen og trække på mine erfaringer. Han spurgte, hvordan man kunne bygge en sådan bog op, og så fik jeg ideen med at tage de enkelte personer og symboler for at fortælle om traditionerne bag krybben. Jeg understregede, at han skulle huske at

Julekrybber er først i løbet af 1900-tallet blevet moderne i Danmark. I den lutherskinspirerede del af den kristne verden, som i Danmark, har ordet været det vigtigste, mens for eksempel katolikker altid har brugt billeder som noget langt mere selvfølgelig. Denne julekrybbe er en bemalet krybbeblok i træ fra Polen.

få de gammeltestamentlige traditioner med, for de spiller en vældig rolle, og en stor del af det findes faktisk slet ikke i Det Nye Testamente. Det syntes han lød spændende og sagde, at de roligt kunne gå videre med projektet. Men, kom det så fra ham, vi regnede faktisk med, at det var dig, der skulle skrive bogen.

Bogen er ud fra Kirsten Nielsens ide bygget op som en tematisk gennemgang af personer og symboler og er på ingen måde en kulturhistorisk gennemgang af julekrybbens udvikling.

De julekrybber, som Kirsten Nielsen har med i sin bog, er et udvalg fra Helsingør Stifts samling af julekrybber. Det er ønsket, at julekrybberne på et tidspunkt skal udstilles.

Barn Jesus i en krybbe lå

Kirsten Nielsen

Det Danske Bibelselskab, 129 kr.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

I Lingoland med sprogforskere

Professor William B. McGregor har udgivet en bog om de sprog, urbefolkningen i Kimberley taler, men har også skrevet om området i det nordøstlige Australien i en sand coffee-table bog, som også blev præsenteret ved lingvisternes “Book Launch”.

Lars Kruse/AU-foto

“Book Launch” kalder lingvisterne deres årlige arrangement, hvor medarbejderne ved den lille afdeling præsenterer bøger, de enten har skrevet eller redigeret. Begivenheden blev introduceret i fjor, hvor de fem videnskabelige medarbejdere alle kunne se tilbage på en udgivelse. Helt så imponerende blev det ikke i år, men alligevel kunne man præsentere tre nyudgivelser samt en cd i “Lingoland” i femte sals højde i Nobelparken.

Professor William B. McGregor er en af verdens førende eksperter i de 55 sprog, der tales blandt aboriginerne – urbefolkningen – i Kimberley i det nordøstlige Australien, og beskriver i bogen *The Languages of the Kimberley* nutidens og nyere tids aborigine sprog og de miljøer, de indgår i.

I *Bibliography of Modern Romani Linguistics* har afdelingens leder, lektor Peter Bakker, sammen med Yaron Matras kortlagt litteraturen om romani, sigøjnernes sprog. Der har i de senere år vist sig stigende interesse for dette sprog, der tales af mellem fem og ti mil-

lioner romaer verden over.

Knap så udbredt er *michif*. Faktisk er det kun mellem 200 og 1000 mennesker over 50 år, der taler sproget, hvor franske navneord blander sig med cree og andre indianersprog. Der har dog vist sig øget interesse for at lære sproget, der tales i North Dakota og spredt i Canada, og for at imødekomme behovet har Peter Bakker sammen med Norman Fleury udgivet cd'en *Learn Michif*.

Peter Bakker er også involveret i den sidste af årets bøger og igen sammen med Yaron Matras. De har redigeret artikelsamlingen *The Mixed Language Debate* om de teoretiske og empiriske kontroverser i studiet af de såkaldte blandsprog, der opstår i tosprogede kulturer.

Til årets udgivelser følger sig en paperback-udgave af *The Noun Phrase*, som lektor Jan Rijkhoff i 2002 udgav på Oxford University Press. /hh

ÅRETS UNDERVISER OG FORSKER

på Statskundskab blev kåret i forbindelse med instituttets julefest.

De studerende valgte lektor, ph.d. Jørgen Poulsen som årets bedste underviser

på instituttet. VIP-gruppen hædrede professor, cand.mag. Nikolaj Petersen som årets forsker.

Et orakel takker af

Statskundskab siger farvel til instituttets centrale datahukommelse, Elin Tveskov.

Hun er kendt for sin formidable hukommelse, sin kontante facon og sine administrative superevner. Den 1. januar går 66-årige Elin Tveskov fra Institut for Statskundskab på pension og skifter en lang arbejdstilværelse på universitetet ud med bridge, rejser og mere tid sammen med ægtemanden. Elin Tveskov har ledet studiedelen på instituttet siden 1987 og var tidligere ansat i den centrale administration og i Registraturen. Sammenlagt er det blevet til 45 år på Aarhus Universitet.

På Institut for Statskundskab er der re-

spekt omkring hendes politiske gehør, hendes enorme arbejdsindsats og evne til at se, hvad der er administrerbart. Elin Tveskov er ikke typen, der pakker tingene ind, og det har fået studievejlederne til at sammenligne hende med Madam Skræl fra tv-serien Fragglerne: En bestemt dame og et alvidende orakel, som heldigvis også er begavet med humoristisk sans. Trods de mange år som administrator er Elin Tveskov aldrig forfaldet til bureaukrati, men er kendt for altid at se på sagsindholdet og handle med konduite.

Århus-forsker er den mest takkede i verden

Der er mange, der skylder lektor Olivier Danvy fra Datalogisk Institut ved Aarhus Universitet en stor tak. Faktisk så mange, at den franske Århus-forsker er den mest takkede computerforsker i verden.

Det viser en analyse af mere end 335.000 computerartikler, som forskere på Pennsylvania State University har foretaget. På universitetet står man for CiteSeer-databasen, hvor man kan se, hvor meget de enkelte artikler citerer hinanden. Ingen havde dog indtil for nylig fået den ide at udnytte adgangen til artiklernes fulde tekst til ikke blot at indeksere deres referencelister (litteraturhenvisninger), men også deres såkaldte "acknowledgements", eller "taksigelser".

Til *Nature* siger Danvy, at han er meget overrasket over resultatet og mener, at det skyldes en serie "tilfældigheder": Han har en multidisciplinær tilgang til faget, han rejser meget og er involveret i et internationalt ph.d.-program. Desuden fremhæver han, at

han er ansat på et universitet, der tilskynder forskerne til at invitere gæsteforskere fra andre lande, og at han derfor har et stort netværk.

MATEMATIK TIL AVANCERET IT

I takt med at it-systemer bliver en stadig mere integreret og naturlig del af vores dagligdag, bliver deres funktioner mere og mere komplekse. Det stiller krav om både nøjagtige og pålidelige systemer, og det er netop her, den nyudnævnte professor i teoretisk datalogi, Mogens Nielsen, kommer ind med sin forskning ved Datalogisk Institut.

Her har han gennem årene arbejdet med matematiske modeller, der kan bruges til at analysere og kontrollere avancerede it-systemer. Senest har han beskæftiget sig med alternative former for datasikkerhed i forbindelse med den avancerede it, der i fremtiden vil være integreret i bygninger, biler osv.

Mogens Nielsen har været ansat ved Datalogisk Institut siden 1977 – året efter han erhvervede ph.d.-graden – og har ledet forskerskolen BRICS, siden den blev oprettet i 1997 med støtte fra Danmarks Grundforskningsfond.

Den 55-årige professor er medlem af bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd og tidligere formand for Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd. Siden 2002 har han desuden

været præsident for EATCS, en europæisk forening af forskere i teoretisk datalogi, og han er medstifter af European Educational Forum, der er en sammenslutning af europæiske forskerskoler inden for datalogi.

TERAPIFORSKEREN

Forholdet mellem klient og terapeut er blandt de temaer, Esben Hougaard arbejder med i sin forskning i psykoterapi ved Psykologisk Institut, hvor han for nylig tiltrådte et professorat i klinisk psykologi.

Den 58-årige professors forskning omfatter betydningen af de elementer, der indgår i alle terapiformer, men derudover søger han også en bedre forståelse af psykoterapiens virkning i forbindelse med kognitiv adfærdsterapi, hvor der er fokus på at ændre klientens tanker og adfærd f.eks. i forhold til angst. Formålet er at forbedre behandlingen af angst og depressive lidelser.

Esben Hougaard er tilknyttet Psykiatrifondens ekspertpanel, hvor han formidler viden om angst og depression og bl.a. har skrevet en patientvejledning om kognitiv behandling af angst.

Esben Hougaard har været ansat ved Psykologisk Institut siden 1972 og har i perioder samtidig været deltidsansat som klinisk psyko-

log ved Psykiatrisk Hospital i Århus, hvor han for tiden arbejder ved Klinik for Angst og Personlighedsforstyrrelser.

OPTIK PÅ NANONIVEAU

Nanofotonik hedder et af områderne inden for den ekspanderende nanoteknologi, der udfolder sig på niveau med naturens egne byggesten – dvs. størrelser på en titusindedel af en millimeter eller mindre. Et professorat i disciplinen er nu oprettet ved Institut for Fysik og Astronomi og tiltrådt af 39-årige dr.tech. Martin Kristensen, der kommer fra en professorstilling ved Danmarks Tekniske Universitet.

Nanofotonik arbejder med meget små optiske elementer, der kan udføre opgaver op til 1000 gange hurtigere end den integrerede elektronik, der i dag udgør det meste af indmaden i computere og anden elektronik. Den såkaldt integrerede optik har derfor vigtige bidrag til telekommunikationen, som Martin Kristensen i sin tid på DTU også har udviklet nanofotoniske komponenter til.

Brugen af integreret optik spænder fra at opsamle og karakterisere lys fra forskellige områder i enkeltcellede biologiske prøver til at erstatte dele af elektronikken i f.eks. computere som et første vigtigt skridt i udviklingen af optiske computere.

Martin Kristensen er kandidat fra Aarhus Universitet og har en række forskningsophold i både Tyskland og Holland bag sig. Hans videnskabelige arbejde har foreløbig affødt næsten 200 artikler.

M E D D E L E L S E R

DOKTORGRADEN

Forsvar
TEO
Fredag d. 21. januar 2005, kl. 13.00 forsvarer
cand.theol., ph.d. **Peter Grove** sin doktorafhandling
“Deutungen des Subjekts. Schleiermachers Philosophie der Religion.”
Forsvaret finder sted i Auditorium 1 på Det Teologiske Fakultet, Tåsingevej 3, 8000 Århus C.
De officielle opponenter er: professor, Dr. Ulrich Barth, Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg og professor, dr. theol. Svend Andersen, Aarhus Universitet.
Opponenten ex auditorio kan melde sig til dekanen for forsvaret eller ved selve forsvarshandlingens begyndelse.
Afhandlingen kan rekvireres i boghandlerne. Pris ca. kr. 550,-. Dansk resumé af afhandlingen kan fås på ekspeditionskontoret, Det Teologiske Fakultet, tlf.: 8942 2239.

PH.D.-GRADEN

Forsvar
SUN
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holder cand.med. **Marian Dalgaard** den 14. januar 2005, kl. 14.00 et offentligt forsvar med titlen: “Postprandial lipaemic response in type 2 diabetes: Acute effects of exercise and alcohol”. Forsvaret finder sted i Auditorium 4, Indgang 1A, Århus Sygehus, Tage-Hansen Gade 2.

Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holder cand.med. **Christian Juhl Terkelsen** den 14. januar 2005, kl. 14.00 et offentligt forsvar med titlen: “Telemedicine in the prehospital evaluation of patients with acute myocardial infarction”. Forsvaret finder sted i Auditorium B, Skejby Sygehus.

REGISTRATUREN

SU-KONTORET OG
STUDIEKONTORET

holder juleferie.

Begge kontorer er derfor lukket for
personlige og telefoniske henvendelser
i perioden

23. december kl. 14
til og med 2. januar

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærene på www.perst.dk

FORSKNINGSSTØTTE

Aarhus Universitets Forskningsfond
Der indkaldes herved ansøgninger til Aarhus Universitets Forskningsfond. Fondens formål er at støtte den videnskabelige forskning ved Aarhus Universitet.
1. Der ydes primært tilskud til konkrete videnskabelige undersøgelser, “projektbevillinger”. Der kan blandt andet søges støtte til aflønning af teknisk og administrativ medhjælp, til videnskabelig medhjælp, apparatur, publikationer, rejser og kongresser. Kun forskere med tilknytning til universitetet kan opnå støtte fra fonden til sådanne formål.
Ansøgningsskema 1.
2. Fastansatte forskere ved Aarhus Universitet kan endvidere søge et forskningsstipendium svarende til egen løn, eller en bevilling til frikøb for undervisningsforpligtelse i en periode, med henblik på at kunne koncentrere sig om en forskningsopgave.
Ansøgningsskema 2.
3. Der kan endelig søges stipendiestøtte til forskeruddannelse inden for følgende kategorier:
a) Scholarstipendier til første trin af en forskeruddannelse eller til et særligt videnskabeligt arbejde uden for normalt kandidatstudieforløb. Det månedlige stipendiebeløb svarer til to ph.d.-SU-klip (ca. 9.000 kr./md.). Der udbetales ikke feriepenge.
b) Andre stipendieformer, f.eks. supplerende støtte til allerede opnåede stipendier til studier i udlandet, kortvarig støtte til påbegyndelse af forskeruddannelse eller støtte til gæstestuderende ved Aarhus Universitet. Stipendiebeløbene fastsættes konkret efter indstilling fra fakultetet.
Ansøgningsskema 3.
4. I foråret 2005 foretages uddelinger inden for følgende samlede beløbsrammer, der skal dække både projektbevillinger, lønbevillinger og forskeruddannelse:

Humaniora:	kr. 1.760.000
Sundhedsvidenskab:	kr. 3.520.000
Samfundsvidenskab:	kr. 1.760.000
Teologi:	kr. 440.000
Naturvidenskab:	intet opslag, da rammebeløbet uddeles til projekter, der indstilles af Det Naturvidenskabelige Fakultet.
Ansøgningsskemaerne findes på www.au.dk/auff som websider.	
Ansøgeren skal anføre sit CPR-nummer ved indtastning. Det er en forudsætning, at det pågældende CPR-nummer er registreret i AROS (Aarhus Universitets administrative edb-system).	
Skulle det ikke være tilfældet, kan der rettes henvendelse til Lise Poulsen, Ledelsessekretariatet tlf. 8942 1140, e-post: lp@adm.au.dk .	
Når alle oplysninger er anført, skal ansøgningsskemaet udskrives, underskrives og sammen med eventuelt bilagsmateriale fremsendes til Journalkontoret. Bemærk venligst, at ansøgninger med bilag til såvel Det Humanistiske Fakultet som Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet skal indsendes i 4 eksemplarer. Ansøgninger skal være Journalkontoret, Nordre Ringgade 1, 8000 Århus C i hænde senest mandag den 7. februar 2005, kl. 12.00.	
Fonden gør opmærksom på, at ansøgninger, der modtages af Journalkontoret efter dette tidspunkt, ikke vil blive behandlet. Ansøgeren har selv ansvaret for, at ansøgningen kommer rettidigt frem til journalkontoret. Ansøgere vil få svar primo maj 2005.	
Forskningsfondens næste indkaldelse af ansøgninger	

sker i august 2005 med forventet ansøgningsfrist primo september 2005.

Clara Lachmanns fond
Stiftelsen Clara Lachmanns fond är en skandinavisk kulturfond. Ändamål till vilka bidrag lämnas skall ha en klar skandinavisk inriktning och omfattas av mer än ett skandinaviskt land. Yderligere oplysninger: www.claralachmann.org Frist: 15. januar 2005.

Kræftens Bekæmpelse
Det Læge- og Naturvidenskabelige udvalg
Forskere kan søge støtte til rejser over og under 1 måneds varighed (ekskl. Løn).
Ansøgningsfrister: 15. februar, 15. maj, 15. august og 15. november inden kl. 16.00.

Fonden til fremme af odontologisk videnskab af januar 2001
Fonden yder støtte til
a) tandlæger til hjælp til videregående studier inden for den odontologiske videnskab og
b) ansøgere der arbejder med videnskabelige opgaver indenfor odontologien, fortrinsvis til kandidater der arbejder på at erhverve den odontologiske doktorgrad.
Ansøgningen med bilag bedes fremsendt til Tandlægeskolen, Att.: Thomas Bjørn Poulsen, Nørre Allé 20, 2200 København N, således at ansøgningen er skolen i hænde senest 28. februar 2005.

STIPENDIER & LEGATER

SUN
Ph.d.-stipendier, kandidatstipendier og fripladser
Ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet er et antal ph.d.-stipendier, kandidatstipendier og fripladser ledige til besættelse pr. 1. juli 2005 eller snarest derefter. Ansøgningsfrist: tirsdag den 1. marts 2005, kl. 12.00.
Opslaget kan ses på web-adressen: www.health.au.dk/fakultet/stillingsopslag, men kan også fås ved henvendelse til Lisbeth Mosegaard Nielsen: tahlmn@adm.au.dk eller tlf.: 8942 4116.
Ph.d.-turnus-blokke
Ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet opslås fire ph.d.-turnus-blokke for lægeuddannede til besættelse pr. 1. august 2005.
Ansøgningsfrist: 10. januar 2005, kl. 12.00.
Opslaget kan ses på web-adressen www.health.au.dk/fakultet/stillingsopslag

Det Europæiske Universitetsinstitut i Firenze 2005/2006
Et antal ph.d.-stipendier er ledige pr. 1. september 2005 til studerende, som ønsker at gennemføre en forskeruddannelse ved Det Europæiske Universitetsinstitut i Firenze (EUI).
Instituttet optager danske statsborgere, der har bestået eller senest i sommeren 2005 forventer at bestå hovedfagseksamen, kandidateksamen eller magisterkonferens i humanistiske fag, eller kandidateksamen, eventuelt magisterkonferens, i et samfundsvidenskabeligt fag.
Ansøgningsskemaet findes på EUI's hjemmeside på adressen: www.iue.it/Servac/Postgraduate/denmark.shtml.
Ansøgning skal indsendes således, at den er Det Europæiske Universitetsinstitut i Firenze (EUI) i hænde senest den 15. januar 2005.

A.P. Møllers fond for islandske studerende ved de højere læreanstalter
Yderligere oplysninger: www.dansk-islandsk.dk
Frist: 31. december 2005

Dronning Ingrid Romerske Fond
Uddeling af stipendier til studieophold på Det Danske Institut i Rom. Yderligere info: www.dkinst-rom.dk

Kræftens Bekæmpelse
Det Psykosociale Forskningsudvalg
Scholarstipendier
Under studietiden kan studerende søge scholarstipendium i forbindelse med udførelse af et projekt inden for forskningsområdet: Psykosociale aspekter ved kræft. Ansøgninger kan indsendes løbende. Særlige ansøgningsskemaer og vejledninger: www.cancer.dk

Støtte til gæsteforelæsere
De videnskabelige selskaber kan i 2005 i forbindelse med afholdelse af åbne møder ansøge Kræftens Bekæmpelse om økonomisk støtte til dækning af udgifter i forbindelse med udenlandsk foredragsholders forelæsning om kræftrelevante emner.
Ansøgningsterminer: 15. februar, 15. maj, 15. august og 15. november inden kl. 16.00.

Det Læge- og Naturvidenskabelige udvalg
Scholarstipendier
Under studietiden kan studerende søge scholarstipendium i forbindelse med udførelse af et forskningsprojekt inden for eksperimentel, klinisk og epidemiologisk kræftforskning.
Ansøgningsskemaer og vejledninger kan hentes på: www.cancer.dk eller rekvireres på tlf. 3525 7257 / 3525 7258 eller 3525 7259.

The Sauvé Scholars Program
The Program is a unique opportunity for fourteen highly motivated people under the age of thirty of demonstrated leadership potential to come to Montreal and enlarge upon their understanding of the state of the world and their roles in making positive change.
Application forms must be received by December 31, 2004 and all other materials must be received by January 31, 2005.
For information on the Program, how to apply and

for profiles on the present Scholars, events and selected publications, please look at our website: www.sauvescholars.org.

The National Institute of Occupational Health and the Department of Psychology at the University of Copenhagen
PhD stipend in occupational health and organizational psychology. Required qualifications: Master's degree. Deadline for application: January 14, 2005
Further information: www.psy.ku.dk/forskerskole/Phd_stipendium_AMI.htm

Dansk-Israelsk Studiefond
Til minde om Josef og Regine Nachemsohn
Ovennævnte fond har til formål at yde stipendier til danske studerende til studier ved et israelsk universitet eller anden højere læreanstalt og til israelske studerende til studier ved et dansk universitet eller anden højere læreanstalt.
Ansøgningsfrist 31. december 2004.

KONGRESSER, MØDER

27. Symposium i Anvendt Statistik
den 24.-25. januar 2005 på Syddansk Institut v/ Økonomisk Institut
Symposiets formål er at skabe et forum for udveksling af ideer og erfaringer med anvendelse af statistiske metoder på tværs af forskellige fagområder. Der lægges vægt på såvel metodik som fremstilling og fortolkning af resultater. Indlæggene til symposiet vil være tilgængelig for deltagerne i en bog, som udleveret på symposiet.
Yderligere oplysninger: www.anvendtstatistik.dk.

Se alle opslag i fuld længde på www.au.dk/meddelelser

STILLINGER

STUDENTERUNDERVISERE OG FAGLIGE VEJLEDERE
Ansøgningen skal indeholde oplysninger om faglige og pædagogiske kvalifikationer. Aflønning i henhold til Finansministeriets overenskomst med SUL (Studerenterundervisernes Landsforening). Ansøgningen skal indeholde CPR.NR. Opslagenes fulde ordlyd fremgår af fakulteternes hjemmeside.

Studerenterundervisere

¶Genopslag – NAT

Ved Det Naturvidenskabelige Fakultet er der i foråret 2005 (3. og 4. kvarter) en række studenterundervisere-/undervisningsassistentstillinger til besættelse. Stillingerne kan besættes med såvel færdiguddannede kandidater som studerende ved de pågældende fagområder.

Nærmere oplysninger om stillingerne inden for de respektive fagområder kan fås ved henvendelse til de pågældende studienævn.

Ansøgning skal ske på særlige ansøgningsskemaer, der kan fås i Informationen på Institut for Matematiske fag samt på NF-Studiekontoret.

Skemaet skal indleveres til NF-Studiekontoret, senest mandag den 3. januar 2005 kl. 12.00.

Ansøgningerne mærkes:
Matematiske fag, Datalogi og Kemi - journal nr. 2004-215/5-22

Der kan forventes studenterundervisere/ undervisningsassistentstillinger i følgende fag. Tal i parentes angiver hvilket kvarter kurset ligger i:

Matematiske Fag
Mikroøkonomi (3+4), Statistik og Databehandling N (3), Statistik 1 (3+4).

Datalogi
Introduktion til programmering (3), Algoritmer og datastrukturer 1 (3), Maskinarkitektur (3), Optimering (3), Distribuerede systemer (3), Webteknologi (3), Ek-

sperimentel systemudvikling (3+4), Objektorienteret softwareudvikling (3+4), Algoritmer og datastrukturer 2 (4), Operativ-systemer (4), Kombinatorisk søgning (4), Regularitet og automater (4), Sikkerhed (4), Program-meringssprog (4), Objektorienteret software udvikling (4), Concurrency (teknisk IT) (3+4).

Kemi
Kemiske Undervisningsforsøg.

For alle opslag gælder, at de er foretaget under forudsætning af fornøden bevilling, og at der kun vil blive foretaget ansættelser i de nævnte fag, hvis deltagertallene på fagene kræver det. Der vil eventuelt også kunne blive tale om ansættelser i andre fag, hvis dette skønnes nødvendigt.

ØVRIGE OPSLAG

Ved Aarhus Universitet er nedenstående stillinger opslået ledige. Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

HUM

Ved Afdeling for Kunsthistorie er en stilling som amanuensis af et halvt års varighed ledig til besættelse pr. 1. februar 2005. Ansøgningsfrist 3. januar 2004, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2004-212/1-69.

Ved Afdeling for Kunsthistorie er 1 stilling som ekstern lektor i Kunsthistoriske perioder ledige til besættelse pr. 1. februar 2005. Ansøgningsfrist 7. januar 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2004-215/1-160.

SUN

Ved Gynækologisk/obstetrisk afdeling Y, Skejby Sygehus er en stilling som klinisk assistent ledig til besættelse pr. 1. februar 2005. Ansøgningsfrist 22.

december 2004, kl. 12.00. Ansøgning mærkes: 2004-212/2-115.

Ved Medicinsk Endokrinologisk afdeling, Århus Sygehus er en stilling som klinisk assistent ledig til besættelse pr. 1. februar 2005. Ansøgningsfrist 22. december 2004, kl. 12.00. Ansøgning mærkes: 2004-212/2-116.

SAM

Ved Juridisk Institut er et lektorat og et lektoratvikariat i retsvidenskab med særligt henblik på skatte- og afgiftsret ledige til besættelse pr. 1. februar 2005 eller efter nærmere aftale. Ansøgningsfrist 4. januar 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2004-212/3-59.

Ved Juridisk Institut er en stilling som adjunkt i erhvervsret og erhvervsreguleringsret ledig til besættelse pr. 1. februar 2005 eller senere. Ansøgningsfrist 10. januar 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2004-212/3-60.

Ved Juridisk Institut er et eksternt lektorat i offentlig ret ledigt til besættelse 1. februar 2005. Ansøgningsfrist 1. februar 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2004-215/3-97.

ANDRE INSTITUTIONER

Opslag vedrørende følgende ledige stillinger fås ved henvendelse til Journalkontoret, tlf. 8942 1150.

ESA En del stillinger er opslået ledige ved den europæiske rumfartsorganisation. Yderligere oplysninger på www.esa.int/hr/index.htm

Danida Internationale stillinger.

BOLIG

Til leje:

1 års fremleje pr. 01.01.05. 95 kvm. taglejlighed med altan og havudsigt fremlejes umøbleret 1 år. 3 værelser, stue og køkken ud i ét og 2 store hemse. Cykelrum og vaskefaciliteter i kælderen. Tæt på park med legeplads. Beliggende centralt i rolig gade på Frederiksbjerg. Husleje kr. 7.700,-/md. + forbrug. Dep. 3 mdr. Tlf: 8620 9608.

Hyggeligt lille vær. til leje for gæsteforsker, pendler el.lign. fra 01.01.05 nær Uni. Værelset er indrettet m/skriveplads, hyggeghjørne og seng, fri adgang til køkken og bad samt gode vaskemuligheder. Husleje kr. 2.400,-/md. incl. forbrug. Dep. 2 md. Tlf: 8616 7328 (bedst efter kl. 18.00/6 p.m.)

Værelse udlejes i perioden 01.01.05-01.07.05. Lejligheden er beliggende tæt ved universitetet og centrum. Deles med en anden (k), der er adgang til moderne bad, køkken og fællesstue samt vaskekælder med tørrerum. Værelset kan overtages møbleret eller umøbleret. Pris kr. 3.000,-/md. inkl. forbrug og kabeltv. Tlf: 2613 6430 email: louisenissen84@yahoo.com

Boligannoncer

Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet, Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C., Tlf. 8942 1164. vedlagt 30 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk indbetales beløbet med angivelse af navn på 3635 – 4809 5008 45.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk Her er det også muligt at indtaste sin annonce gratis. Annoncen vil være tilgængelig i ca. 20 dage.

CAMPUS PÅ TO HJUL

Tegn abonnement på avisen og vind en CAMPUSCYKEL fra Kronan

Hvis du tegner abonnement på *CAMPUS*, deltager du automatisk i lodtrækningen om 2 *CAMPUS*cykler fra Kronan.

Tilbudet gælder resten af året, og lodtrækningen blandt de nye abonnenter finder sted umiddelbart efter årsskiftet.

Navnene på de to vindere vil blive offentliggjort i *CAMPUS* nr. 1 2005. Et årsabonnement på *CAMPUS* koster 150 kr. Resten af året tilbyder vi studerende på Aarhus Universitet et årsabonnement på *CAMPUS* til 100 kr.

CAMPUS udkommer hver anden mandag i semestrene ca. 20 gange om året.

Kronan cyklen er en moderne variant af den klassiske svenske militærcykel. Det er en meget solid cykel, der hovedsagelig opbygget i stål. Standardmodellen er udstyret med ringklokke, dynamo-lygter, reflekser, bagagebæger, håndbremse - og så er den rustbeskyttet. Den leveres i en dame-model med 28" dæk, og en herremodel med 26" ballondæk. Alle cykler er udstyret med en personlig nummerplade. *CAMPUS*cyklen bærer avisens logo i nummerpladen.

☐ Jeg vil gerne tegne et årsabonnement på *CAMPUS* og deltage i konkurrencen om at vinde en cykel fra Kronan.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer og by: _____

E-mail: _____

Tlf.: _____

For studerende:

Årskortnummer: _____

Sendes til:
CAMPUS
Niels Juels Gade 84
8200 Århus N

Køb en CAMPUScykel gennem avisen og få 800 kr. i rabat

Alle *CAMPUS*-læsere kan nu købe en *CAMPUS*cykel fra Kronan til 1.995 kr. Normalpris på nettet er 2.795 kr.

En betingelse for at få rabatten er, at du udfylder nedenstående kupon og faxer den til 3312 7284 eller lægger den i postkassen - portoen er betalt.

Cyklen leveres i løbet af 3-4 uger på din hjemmeadresse. Du betaler ved modtagelsen af cyklen. Fragten koster 295 kr. pr. cykel.

Der kan kun bestilles en cykel pr. kupon. Kopier kuponen, hvis du ønsker at bestille flere cykler. *CAMPUS*cyklen er forsynet med et logo på nummerpladen. Det er Kronan, som står for salg, levering, garanti mm. Reklamationer eller spørgsmål om cyklen skal rettes til Kronans kundeservice på tlf. 3312 7282.

Du kan læse mere om den originale svenske militærcykel med nummerpladen på www.kronan.com

☐ Jeg bestiller hermed en *CAMPUS*cykel fra Kronan til 1.995 kr.

Post

☐ Herrecykel

☐ Damecykel

Sendes ufrankeret
Modtager betaler portoen

☐ Sort

☐ Rød

☐ Creme

☐ Med 3 gear (795 kr.)

☐ Med frontbagagebærer (395 kr.)

☐ Med lås (249 kr.)

Navn: _____

Kronan Danmark
+++ 3024 +++
1045 K

Adresse: _____ Postnummer og by: _____

Telefon/mobil: _____ E-mail: _____

Sendes ufrankeret inden for Norden. Modtager betaler portoen.

Når et barn holder op med at tro på julemanden,
er der et eller andet sted en lille nisse, der dør.

NIKOLAUS NISSEN

Videnskaben: Nisser eksisterer – måske

NISSOLOGI

Tror du på nisser? Nej vel. Medmindre man selv har lidt for mange "nisser og rotter på loftet", er man sikkert for længst vokset fra sin barnetro.

Men prøv så lige at gå en tur på Naturhistorisk Museum i Universitetsparken og tag en snak med Jan Gruwier Larsen. Han er nissolog og har en videnskabelig forklaring på stort set alt, der vedrører nisser.

"Sandsynligheden for, at der stadig findes nisser, er meget større end sandsynligheden for et uhyre i Loch Ness," skriver den århusianske nissolog i bogen *Nissens Naturhistorie*, der er udkommet i forbindelse med museets udstilling "Nissespor".

Javel ja, men det er vel også et ret skidt udgangspunkt, tænkte bagsideredaktøren for sig selv og besluttede sig for at kigge nærmere på den udstilling, der i pressemeddelelsen blev betegnet som "dybt videnskabelig" – uden anførselstegn.

Nissespor

Og det er udstillingen – altså videnskabelig – fyldt som den er med forskellige empiriske artefakter lige fra et rekonstrueret skelet fundet i dødsboet hos en landmand på Silkeborg-egnen i 1920 til et fodaftryk fra Århus-egnen fundet så sent som den 30. november i år. Fodafttrykket ser ud til at være en størrelse 28, men de fire tykke tæer tyder på, at det ikke er fra en *homo sapiens* på fire år.

De tidligste beretninger om nisser i Norden stammer fra Middelalderen. Senere kommer der hundredvis af nisseskildringer, historier og øjenvidneberetninger til, og de kulminerer i 1700- og 1800-tallet. Det er der en god forklaring på.

– 1700-tallet var en økologisk katastrofe i Danmark. Kun tre procent af landet var dækket af skov, og skovene lå omkring de store herregårde. Derfor søgte nisserne væk fra deres naturlige område i skovene og ind til gårdene. Der kom kontakt mellem nisser og mennesker, og vi ser et utal af nisseobservationer i den periode, forklarer Jan Gruwier Larsen.

Nissens oprindelse

Nissologien tegner et billede af nisser som små mennesker på ca. 90 cm, der i ekstrem grad er tilpasset livet i naturen. De har forholdsvis korte, kraftige lemmer med fire fingre på hver hånd og fire tæer på hver af de stærkt behårede fødder. Hovedet er lille med et klassisk langskallet kranium, øjenbrynsbuerne kraftige og næsen kort og nærmest saddelformet. Nissers bevægelser er hurtige og velkoordinerede, men kan hos ældre nisser være præget af nogen gigtstivhed, hvilket måske ikke er så underligt, når man tager i betragtning, at den gennemsnitlige levealder formentlig ligger tæt på 150 år.

Nissen er en menneskeart, som formentlig opstod en gang efter istiden i det område, der nu udgør Danmark og Nordtyskland. De fleste nisseeksperter hælder til teori-

en om, at nisser er en selvstændig art med navnet *homo silvicola* – det skovboende menneske. Men der spores en vis dissens hos nissologerne. Enkelte mener således, at nissen er en endnu ældre menneskeart, der har udviklet sig selvstændigt fra vores fælles forfader *homo habilis*. På den indonesiske ø Flores fandt man for få måneder siden en hidtil ukendt lille menneskeart, ca. en meter høj og med et lille hoved, og ifølge Jan Gruwier Larsen er *homo floresiensis*, som arten blev døbt, uden tvivl en indonesisk afart af nisser.

Dræber-nissen

Hvis der eksisterer nisser i Danmark, er det store spørgsmål lige fra et rekonstrueret skelet fundet i dødsboet hos en landmand på Silkeborg-egnen i 1920 til et fodaftryk fra Århus-egnen fundet så sent som den 30. november i år. Fodafttrykket ser ud til at være en størrelse 28, men de fire tykke tæer tyder på, at det ikke er fra en *homo sapiens* på fire år. Men også her har videnskaben en god forklaring. Nisser er paranoide over for mennesker og har derfor udviklet en helt fantastisk evne til at leve skjult. De færdes næsten kun uden

Nisser er tilpasset et liv i skovene og delvis under jorden. Nissens koniske hue er fremstillet af filtet uld. Et eksemplar er fundet på et kirkeloft i Skåne. Herunder tværsnit af nissehule med forrådsammer, der bl.a. rummer frø af mange forskellige planter samt fugleæg (Illustrationer fra bogen Nissernes Naturhistorie).

for deres jordhuler om natten, hvor der ikke er mennesker i skoven, og skal de ud om dagen, holder de sig langt fra de stier, hvor 99 procent af al øvrig skovtrafik foregår. Jægere og andre, der færdes i de indre dele af skovene, kan ofte fortælle historier om, hvordan de pludselig kan føle sig iagttaget eller ud af øjenkrogen opdage en bevægelse, som ikke skyldes et dyr. Fænomenet skyldes sandsynligvis et flygtigt møde med en nisse.

Nissers særlige aktivitet op til jul skyldes, at de har travlt med at fouragere og blive tilstrækkeligt fede, inden de går i dvale. Vil man være god ved nisserne, er det altså stadig en god ide at stille en skål risengrød frem på et diskret sted. Og man skal endelig ikke glemme smørklatten. Den efter sigende eneste beretning om et mord begået af en nisse skyldes netop en manglende

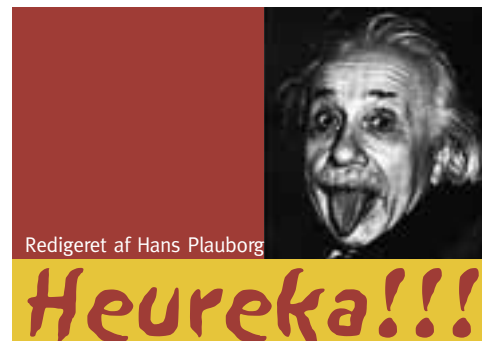
eller rettere skjult smørklat, fortæller Jan Gruwier Larsen:

– Det fortælles i en af Evald Tang Kristensens folkeminderberetninger, at en tjenestepige på en gård ved Nissum engang kom til at trykke smørklatten så langt ned i risengrøden, at nissen troede, der var nogen, der havde spist af grøden. Den tog en frygtelig hævn ved en nat at tage hende med ud på gårdspladsen og danse en springdans med hende. Om morgenen fandt man hende død. Så glem ikke smørklatten.

Nissens Naturhistorie

Jan Gruwier Larsen
Naturhistorisk Museum,
50 sider, 31 kr.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Immun over for motion

Folk, der leder efter en undskyldning for undgå sveddryppende øvelser i det lokale motionscenter, har nu fået verdens bedste af slagsen. Nogle mennesker er nemlig immune over for motionens helsefremmende virkninger, viser en undersøgelse fra Louisiana State University, USA.

Det er professor Claude Bouchard fra universitetet, der kommer med den sensationelle påstand efter at have sendt over 700 personer på et intensivt træningsprogram over 20 uger. De frivil-

lige måtte ikke have dyrket skyggen af anstrengende legemsudfoldelser i et halvt år op til forsøgets start. Efter en langsom opstart skulle de ved forsøgets afslutning køre 50 minutter på kondicykel tre gange om ugen. De frivillige motionister forbedrede i gennemsnit deres iltoptagelse med 17 procent, mens enkelte forbedrede den med over 40 procent. Men nogle hev stadig efter vejret som ved forsøgets start. De havde hverken forbedret deres iltoptagelse, blodtryk, puls eller andre vigtige fitnessmarkører.

– Vores undersøgelse viser, at der er enorm forskel på, hvordan folk reagerer på motion. Langt de fleste har gavn af det på en eller anden måde, men nogle få har tilsyneladende slet ikke gavn af motion, siger professor Bouchard.

Penistræ er politisk propaganda

Et freskomaleri i den toscanske by Massa Marittima vakte behørig opsigt, da det blev opdaget ved en renovering for fire år siden. I centrum af vægmaleriet fra det 13. århundrede er der et træ, hvis grene er dækket af penisser i varierende størrelser, komplet med "klokkeværk" og det hele. Alle troede, det var et frugtbarhedssymbol, ikke mindst fordi det findes over en gammel fontæne. Men nu er en engelsk forsker fra universitetet i Leicester kommet med en helt anden forklaring. Fallostræet er udtryk for ondsindet politisk propaganda, mener George Ferzoco.

– Det er en besked fra welferne om, at hvis ghibellinerne kommer til magten i byen, så vil det føre til kætteri, hekseri og ikke mindst seksual perversion, lyder Ferzocos kontante analyse.

Welferne og ghibellinerne var to folkeslag, der i mange årtier gennem Middelalderen sloges om magten i det nordlige Italien. Welferne regnede sig selv for at være retskafne, lovlige og troende, mens de anså ghibellinerne for at være kættere, der praktiserede sodomi – derfor penistræet.

– Budskabet i maleriet har stået klart for enhver borger i byen. Brugen af penisser som politisk budskab var ikke ualmindeligt, siger den engelske forsker.